

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Pedagogická fakulta

Katedra českého jazyka a literatury

Petra Mikulová

3. ročník- prezenční studium

Obor: Učitelství pro mateřské školy

PUTOVÁNÍ DO ZEMĚ POHÁDEK

**(POSILOVÁNÍ KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE
DÍTĚTE PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU PROJEKTOVOU
METODOU)**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Jana Bartoňová

OLOMOUC 2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a uvedla
v seznamu veškerou použitou literaturu a zdroje.

V Kopřivnici dne 5. 4. 2012

.....

Poděkování

Ráda bych poděkovala paní Mgr. Janě Bartoňové za odborné vedení mé bakalářské práce a také za cenné rady a připomínky, které mi laskavě poskytla při vypracovávání mé práce.

Také bych ráda poděkovala Mateřské škole Jeřábinka v Kopřivnici a jejím paním učitelkám za možnost zrealizování alespoň části mého projektu.

Obsah

Úvod.....	6
I. TEORETICKÁ ČÁST	
1 Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále jen RVP PV).....	8
1.1 Klíčové kompetence.....	9
1.2 Kompetence komunikativní	10
2 Co je to pohádka?	11
2.1 Vznik pohádky	11
2.2 Teorie pohádky.....	12
2.3 Rysy pohádky.....	13
2.4 Vlastnost pohádky.....	13
3 Dělení pohádek	15
3.1 Pohádka lidová	15
3.2 Pohádka autorská	16
4 Vliv pohádky na dítě.....	17
4.1 Funkce pohádky	18
5 Dítě předškolního věku.....	19
5.1 Vývojové úkoly a znaky dítěte předškolního věku	19
5.2 Vývoj verbálních schopností dítěte předškolního věku	20
6 Projekt, projektové vyučování	21
6.1 Fáze projektu.....	21
6.2 Typy projektů	22

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7	Projekt na posilování komunikační kompetence dítěte předškolního věku	24
7.1	Den 1. O Popelce.....	28
7.2	Den 2. Sněhurka a sedm trpaslíků.....	39
7.3	Den 3. Zlatovláska	48
7.4	Den 4. O Slunečníku, Měsíčníku a Větrníku	54
7.5	Den 5. Kráska a netvor.....	59
	Závěr	66
	Seznam použité literatury a internetových zdrojů	67
	Přílohy.....	69

Úvod

Jako téma své bakalářské práce jsem zvolila posilování komunikativní kompetence u dětí předškolního věku za pomoci pohádek a metody projektu. Vycházela jsem především ze svého zájmu o dětskou literaturu, hlavně co se týče žánru pohádek a také z nutkání vytvořit si určitý metodický materiál, úkoly, činnosti a aktivity, náměty a hry, které by se daly použít v mé učitelské praxi, právě v problematice komunikativní kompetence.

Cílem mé bakalářské práce je vypracování různých námětů, úkolů a aktivit ve formě projektu, které budou sloužit jako určitý metodický materiál a jejich alespoň částečné vyzkoušení a ověření jejich efektivity v mateřské škole.

Smyslem této práce je nabídnout žákům zajímavé úkoly, činnosti a aktivity, které jim pomohou k rozvoji řeči- k vhodné formulaci vět, k samostatnému vyjadřování svých pocitů, postojů a nálad, k porozumění slyšeného slova, k procvičení slovních reakcí a k umění vedení rozhovoru. Dále také k rozvoji jejich zájmu o různé formy sdělení, ať už verbálního nebo neverbálního charakteru, jako je vyjádření prostřednictvím hudebních, výtvarných či dramatických činností. V neposlední řadě se jedná také o úkoly, činnosti a aktivity, které vedou ke zdokonalování dovedností v oblasti jemné motoriky (koordinace ruky a oka).

Má bakalářská práce je rozdělena na tři části, a to část teoretickou, praktickou a přílohovou.

Teoretická část práce se skládá z poznatků získaných studiem odborné literatury týkající se problematiky pohádek, jak z hlediska vzniku, teorie, rysů, vlastností či jejich dělení, tak z hlediska působení této literatury na dítě předškolního věku. Dále je zde zahrnutá určitá charakteristika dítěte předškolního věku, především v oblasti verbálního rozvoje a také projekt, respektive projektové vyučování, jeho fáze a různé typy. Také je zde zmíněn Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání.

Praktická část obsahuje samotný projekt na posilování komunikativní kompetence u dítěte předškolního věku s názvem „Putování do země pohádek“, jehož základem jsou náměty, činnosti a aktivity, které se dají využít (a částečně využily) v mateřské škole. Jsou zde zahrnuty také fotografie činností a jejich popis.

Poslední částí je část přílohová, ve které jsou obsaženy ukázky práce žáků v podobě pracovních listů a výtvarných „výrobků“.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále jen RVP PV)

Od roku 2004 existuje v České republice nový systém kurikulárních dokumentů. Ty jsou vytvářeny na dvou úrovních. Na úrovni státní a školní. Státní úroveň představují Národní program vzdělávání a Rámcové vzdělávací programy. Školní úroveň pak představují školní vzdělávací programy, které si vytváří každá škola sama, na základě stanovených zásad v příslušném rámcovém vzdělávacím programu (RVP PV, 2004).

„RVP PV vymezuje hlavní požadavky, podmínky a pravidla pro institucionální vzdělávání dětí předškolního věku. Tato pravidla se vztahují na pedagogické činnosti probíhající ve vzdělávacích institucích zařazených do sítě škol a školských zařízení. Jsou závazná pro předškolní vzdělávání v mateřských školách, v mateřských školách s programem upraveným podle speciálních potřeb dětí a v přípravných třídách základních škol“ (RVP PV, 2004, s. 6).

RVP PV:

- stanovuje elementární vzdělanostní základ, který představuje východisko pro tvorbu školních vzdělávacích programů
- určuje společný rámec, který je otevřený, jak pro školu, tak učitele i děti, který je třeba zachovávat - za předpokladu zachování společných pravidel lze vytvářet a realizovat vlastní školní vzdělávací program
- Je dokumentem směrodatným nejen pro nositele předškolního vzdělávání, ale také pro zřizovatele vzdělávacích institucí a jejich odborné a sociální partnery

RVP PV byl formulován tak, aby:

- akceptoval přirozená vývojová specifika dětí předškolního věku a ty promítal do obsahu, forem a metod jejich vzdělání
- umožňoval rozvoj a vzdělávání v rozsahu individuálních možností a potřeb každého dítěte
- zaměřoval se na vytváření základů klíčových kompetencí, kterých lze dosáhnout v etapě předškolního vzdělávání
- definoval kvalitu předškolního vzdělávání, co se týče cílů, podmínek a obsahů i výsledků vzdělávání, které má přinášet

- zajišťoval srovnatelnou pedagogickou účinnost vzdělávacích programů jednotlivých mateřských škol
 - vytvářel prostor pro rozvoj různých programů a koncepcí
 - umožňoval mateřským školám využití různých forem a metod vzdělávání a vzdělávání přizpůsobovat regionálním a místním podmínkám, možnostem i potřebám
 - poskytoval rámcová kritéria, která lze využít pro vnitřní a vnější evaluaci každé mateřské školy
- (RVP PV, 2004)

1.1 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence reprezentují cílovou kategorii, vyjádřenou v podobě výstupů. Obecně jsou formulovány jako soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot, které jsou důležité pro osobní rozvoj a uplatnění každého jedince. Představují také soubory činnostně zaměřených a prakticky využitelných výstupů. K jejich osvojení je zapotřebí projít dlouhodobým a složitým procesem, který začíná předškolním vzděláváním, pokračuje dále v základním, středním a dotváří se v průběhu života. Proto je snahou aby klíčové kompetence tvořily neopominutelný základ na všech úrovních a aby k jejich vytváření směřoval veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti probíhající ve škole.

Již v předškolním věku dítěte mohou být vytvářeny elementární základy klíčových kompetencí důležitých a významných, nejen pro započetí systematického vzdělávání dítěte, ale i pro jeho další životní etapy a celoživotní učení. O jejich vytváření by mělo předškolní vzdělávání cíleně usilovat (RVP PV, 2004). „*Dobré a dostatečné základy klíčových kompetencí, položené v předškolním věku, mohou být podstatným příslibem dalšího příznivého rozvoje a vzdělávání dítěte, nedostatečné základy naopak brzdou, která dítě na počátku jeho životní a vzdělávací cesty může znevýhodňovat*“ (RVP PV, 2004, s. 12).

„Pro etapu předškolního vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence“ :

- *kompetence k učení*
- *kompetence k řešení problémů*
- *kompetence komunikativní*
- *kompetence sociální a personální*
- *kompetence činnostní a občanské (RVP PV, 2004, s. 12)*

1.2 Kompetence komunikativní

Předpokládá se, že dítěti ukončujícímu předškolní vzdělávání, se může podařit dosažení komunikativní klíčové kompetence na následující úrovni (PVP PV, 2007):

- *ovládá řeč, hovoří ve vhodně zformulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog*
- *dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)*
- *domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci*
- *v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou*
- *ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní*
- *průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím*
- *dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)*
- *ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky, a že je možno se jim učit, má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku*
(RVP PV, 2004, s. 13)

2 Co je to pohádka?

„Pohádky jsou ústní povídky, vyprávěné v lidových vrstvách jako rozptýlení, jejich obsahem jsou příběhy z hlediska běžného pojetí neobyčejné (fantastické, zázračné nebo ze všedního života) a vyznačují se speciální kompozičně stylistickou výstavbou“ (Beneš, 1990, s. 256).

Pohádka: *„ Je to prozaický žánr lidové slovesnosti, má poutavý děj, v němž dobrý, statečný a obětavý hrdina překonává nástrahy a nebezpečí, aby splnil obtížný a záslužný úkol, a to pomocí nadpřirozených bytostí nebo kouzelných předmětů“* (Kudělka, 1983, s. 390).

2.1 Vznik pohádky

V minulém století zapsali pohádky sběratelé, kteří poznali jejich hodnotu a dosah. Před mnoha staletími, možná i tisíciletími se však pohádky předávaly ústně z generace na generaci. Brzy se u nás staly pohádky součástí rodinného života. Většinou to byli starší lidé, kteří považovali za krásnou povinnost vyprávět je mladším.

Jestliže se chceme o vzniku pohádek dozvědět více, musíme zabrousit daleko zpět do předkřesťanské éry, tam, kde se dějiny lidstva začínají vynořovat z temnoty. Vynořují se zde postavy potulných zpěváků, neboli bardů, kteří šli od místa k místu a zpívali nebo vyprávěli lidem příběhy. Když přišli shromáždila se vždy celá vesnice. Po celou noc bardové zpívali a vyprávěli a celá obec seděla dokola a poslouchala.

Odedávna náleží pohádkám jistá náboženská úcta. Známí sběratelé pohádek bratři Grimmové pedanticky hlídali poslední vypravěče, se kterými se setkali. Texty se směly předávat jen zcela doslovně a bez žádných změn, protože bratři byli přesvědčeni, že v doslovné znění je duchovním bohatstvím, které lidstvo nesmí ztratit (Streit, 1992).

2.2 Teorie pohádky

„Nejstarší teorie pohádky je Platónova: že pohádky jsou povídačky chův“ (Čapek, 1984, s. 96). U Platóna se můžeme dočíst, že staré ženy vyprávěly svým dětem symbolické příběhy, takzvané mythoi (Von Franz, 1998).

Osvícené osmnácté století sice vzalo pohádky na vědomí, ale s nevážnou blahovůlí. Pohádky jsou lidová pověra a pošetilost, lze si s nimi však půvabně hrát a také maskovat jimi rozumné moralizování a didaktiku. Romantika to obrátila naruby a tvrdila, že pohádka je prazdroj vši poezie, že se v ní projevuje, jak původní lidová tvořivost, tak básnivost, staré hrdinské pověsti a národní mýty, které žijí neporušené v dětských pohádkách.

Načež přišla věda a opět vše obrátila naruby. Pohádka není národopisně ryzím dokumentem, ale ani projevem původní lidové tvořivosti. Přišla odněkud. Podle některých, všechny stejné pohádkové motivy pocházejí z jedné takzvané pravlasti, ze které se rozptýlily po světě jakousi migrací. „Začalo se vášnivě zjišťovat, na kterém místě pohádka vznikla nejdříve a kam pak putovala“ (Von Franz, 1998, s. 169). Theodor Benfey se pokusil dokázat, že všechny pohádky mají původ v Indii, jiní, například Alfred Jensen tvrdili, že všechny pohádky jsou původem Babylonské (Von Franz). Tato migrační teorie je typicky filologická.

Další z teorií, nazývána etnografická, je založena na „faktu“, že pohádky jsou zbytky skutečných pravěkých mytologií a řádů, a že říkají něco o původních představách poměru duše a těla, o záhrobním životě, působnosti magie, vztahu k zvířatům atd. Tato anglická teorie přijímá a zároveň také vysvětluje polygenezi pohádek. Přestává si je definovat jako dílo fantazie, epické skladby a problém estetický. Zařazuje je do okruhu funkce náboženské.

Podle Laistnerovy teorie, kterou řadíme do teorií psychologických, spočívají pohádky na snových zážitcích. Tohoto rázu jsou pohádky o ráji, o vampýrech, o kouzelných proměnách, dále pak pohádky o žranicích nebo pokladech. Psychologická metoda ve výkladu pohádek se tedy omezuje pouze na motivy snové nebo snu podobné.

Máme tu tedy tři základní teorie pohádek. Filologickou, která je založena na migraci pohádek, etnografickou, která se zabývá polygenezí pohádek, a nakonec tu psychologickou, která vypráví o zážitkových datech v pohádkách. Každá z nich stanovuje, odkud přichází pohádkové motivy, a každá má po svém i kousek pravdy.

Filologická teorie nakládá s pohádkou jako s jakoukoliv jinou literaturou, pátrá pouze po její látkové filiaci. Anglická teorie se zabývá pohádkou jako etnografickým faktem, zjišťuje její jádro v pravěkých zvycích a tradicích a to bez ohledu na její poetické a literární hodnoty. A teorie psychologická přihlíží k pohádce jako k produktu víceméně osobní obraznosti, ve kterém lze zjistit díky snům, vidinám a stavům úzkosti skutečné zážitky. Každá z těchto tří teorií má něco do sebe, ovšem přijmeme-li z nich, to co mají dobrého, ocitneme se v jistých rozporech (Čapek, 1984).

2.3 Rysy pohádky

O rysech pohádky mluví například B. Bettelheim ve své knize o psychologické analýze pohádek. Jedná se o terapeutický účinek imaginace, konečný efekt vysvobození a vítězství hrdiny, klasiku postav a fakt konečného usmíření. Protože kdyby nemělo nějaké dramatické vyprávění, které vzbuzuje silné emocionální odezvy veselý konec, nebo kdyby nedošlo k všeobecnému usmíření, bylo by dítě značně frustrované a stresované. Dítě potřebuje vidět, že má spravedlnost navrch, už jen proto, aby mohlo doufat, že i jemu bude měřeno spravedlivě.

„Dalším, nezanedbatelným rysem pohádek, který má psychologickou hodnotu pro děti v rámci dospívání, je účinek postupné transformace postav“ (Černoušek, 1990, s. 29). Tento rys bývá někdy jen dočasný, jindy však trvalý, vratný či nevratný. Proměnou postav jsou děti upozorňovány na to, že ani dospělí se nikdy nechovají pořád stejným způsobem, ale jejich jednání je proměnlivé a záleží na situaci, na době a mnoha dalších okolnostech (Černoušek, 1990).

2.4 Vlastnost pohádky

Skoro všechny pohádky mají společnou jednu vlastnost. Jakousi zvláštní odlehlost. Bylo to jednou, za devatero horami a řekami, byla jednou jedna země atd. Vždycky se to stalo dávno, někde daleko nebo v nějaké jiné vzdálené skutečnosti. Tato odlehlost časová a místní je obvykle ještě doprovázena distancí sociální. Osobami pohádek bývají královny a králové, princezny nebo naopak osoby žijící mimo sociální svazek jako jsou čarodějové, poustevníci, pocestní apod.

Přímo k povaze pohádek prostě náleží jistá poloskutečnost, odpoutanost od aktuální skutečnosti, uvolnění vztahů k reálnému světu.

Máme pohádky, které přímo deklarují fikci. Jsou to například ty naše české, ve kterých můžeme slyšet něco jako „*byla tam papírová zem a já jsem se propadl až sem*“ (Čapek, 1984, s. 102). Většinou pohádky civilizovaných národů dávají svou fiktivnost více najevo, než pohádky národů primitivních. Je to tak zřejmě proto, aby hned v zárodku zrušily konflikt mezi pohádkou látkou a skutečností. Primitivní mysl se snadněji přenesse přes propast mezi skutečností a fikcí (Čapek, 1984).

3 Dělení pohádek

Pohádky, tak jako i všechny ostatní literární žánry můžeme dělit. Podle nejzákladnějšího dělení je klasifikujeme, buď jako lidové, nebo jako autorské a ty lidové pak dále dělíme podle toho, jakou povahu mají hrdinové a děj na pohádky kouzelné, zvířecí, dětské, novelistické a legendární (Kudělka, 1983).

3.1 Pohádka lidová

První záznamy pohádkové látky pochází ze 13 století před našim letopočtem z egyptských záznamů. Byla to pohádka O dvou bratřích. Musí zde přičíst i vlivy indické, Ezopovy bajky, biblické příběhy, antickou literaturu, orientální vlivy a soubory středověkých exemplů.

Název pohádka vznikl poměrně nedávno. Geneze a šíření lidových pohádek jsou odlišně vykládány některými folkloristickými teoriemi, jako je mytologická, migrační a antropologická. K teorii mytologické, která vidí svůj základ v indoevropském mytickém odkazu světa a podstatný význam přikládá „duchu národa“, se přikláněl také Karel Jaromír Erben nebo Božena Němcová. Oba patřili k významným sběratelům a převypravovatelům českých národních pohádek.

Lidové pohádky můžeme dělit. Na kouzelnou, zvířecí, dětskou, novelistickou a legendární pohádku.

Kouzelná pohádka má své kořeny v mýtu, v magických obřadech a kouzlech. Velmi častým motivem je zde cesta mužského hrdiny, plná nástrah, plněných přání a rozkazů, pomocí magických čísel a slov, tajuplných sil a zvířat. V slovanských pohádkách se většinou objevuje princip trojnásobnosti - tři přání, tři úkoly, tři princezny. Uplatňuje se zde symetrická kompozice v podobě paralelismu a kontrastu. Špatná a dobrá cesta, mládí a staří atd.

Pohádka zvířecí je pokládána za nejstarší. Zvířecí pohádky mají vymezenou pozici. Míjíme jimi pohádky, v nichž jsou zvířata protagonisty příběhu např. O kohoutkovi a slepičce, přitom zvířecí postavy a děti k sobě mají blízko.

Mezi dětské pohádky můžeme zařadit vyprávění O budulínkovi, O červené karkulce, O Smolíčkovi nebo O neposlušných kůzletech.

Posláním těchto pohádek je děti vychovávat, vést je k poslušnosti a odpovědnosti. Také je chránit před možným nebezpečím a předčasnou dospělostí.

Pohádka novelistická neboli realistická má blízko k povídce. Kouzlo je v ní potlačeno ve prospěch mazanosti a moudrosti. Tyto pohádky jsou nejčastěji spjaty s konkrétním sociálním prostředím a vysmívají se lidské pýše, nadutosti a hlouposti.

Legendární pohádku je těžké vymezit, protože bývají často zařazovány k legendě nebo etiologické či etymologické pověsti. Základem těchto pohádek jsou biblické příběhy (zejména narození a ukřižování Ježíše Krista) (Urbanová, 1998). Vystupují zde právě biblické postavy, ale zjednodušené a zlidštěné (Kudělka, 1983).

3.2 Pohádka autorská

Pohádka autorská vznikla na základě úzké souvislosti s kompozičními a poetologickými osobitostmi lidové pohádky. V tomto typu pohádky však autoři uplatňují svou tvůrčí individualitu. Dodržují sice jisté formální postupy, aby neporušili žánrovou specifikou, určité motivické postupy a vypravěčský princip, ale ve významech a intertextuálních vazbách směřují dále. Ve většině pohádek autorského typu se sice počítá s tím, že se dostane do rukou dětského čtenáře, avšak příběh disponuje dalšími významovými i žánrově druhovými přesahy. Někdy dokonce hovoříme o pohádkovém cyklu, pohádkovém románu, pohádkové kronice nebo o nonsensovém pohádkovém příběhu.

Mezi české autory tohoto typu pohádek můžeme zařadit například Jana Karafiátu, jehož „Broučci“ se stali prvním výrazným vkladem do české pohádkové tvorby pro děti, dále Karla Čapka, jeho Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přívažek byla považována za jeden z vrcholů moderní české pohádky v meziválečném období. V neposlední řadě zde bude patřit také Ondřej Sekora, který se zasloužil o vytvoření příkladného pohádkového hrdiny Ferdý Mravence, Josef Lada, Jan Werich, Ludvík Aškenazy a mnoho dalších (Urbanová, 1998).

4 Vliv pohádky na dítě

Bez pohádek si mnoho z nás neumí dětství ani představit. Na celém světě, ve všech kulturách a všech dobách, lidé dětem vyprávějí příběhy, v nichž vystupují nadpřirozené bytosti a tvorové, v nichž se dějí neuvěřitelné věci, odporující fyzikálním zákonům. „*Síla představivosti a kouzlo pohádkového slova je silnější než zákon gravitace*“ (Černoušek, 1990, s. 6).

Absolutně nic nemůže nahradit živé vyprávění, nebo alespoň předčítání pohádek. Pohádka je především útvar uměleckého slova, který byl složen zejména k vyprávění a k tomu, aby obraznost slova vyvolávala skryté obrazy imaginace, dřímající v psychice, v mysli dětského posluchače. Pak vznikne komunikační kontakt dospělého s dítětem. Základní psychologické vazby vznikají právě vyprávěním a nasloucháním, kdy mezi slovem dospělého a představivostí dítěte se napíná neviditelná šňůrka vzájemnosti, na kterou právě vyprávění navléká jemné korálky slov. Vyprávění, bez potřeby aparatury, je dětské duši nejbližší a nejvíce ji oslovuje, a to proto, že vyprávěním vkládáme do slov i své city. Vyprávěním příběhu se dospělému podaří nahlédnout do duše dítěte, ale také do duše vlastní (Černoušek, 1990).

Pohádky také odpovídají uvažování a prožívání předškolních dětí. Děj pohádek bývá zjednodušený a řídí se jednoznačnými pravidly, dobro vítězí a zlo je potrestáno. Svět pohádek má požadovanou strukturu a řád. Tento svět se dítěti jeví jako bezpečný, protože se v něm lze snadno orientovat a lze se na něj spolehnout. Pohádky pomáhají pochopit fungování skutečného světa. Jsou vlastně abstrakcí obecných situací a vztahů. Role jednotlivých postav jsou jasně diferencovány jako dobré nebo jako zlé a dítě zde jasně vidí, jak se chovají zlí a jak dobří. „*Pohádky přispívají k vymezení dětské identity, uspokojují potřebu ztotožnění s hrdinou, což je často postava, která má podobné problémy*“ (Vágnerová, 2007, s. 85). Dítěti umožní, aby akceptovalo i své negativní pocity, vlastnosti a projevy. V neposlední řadě „*Pohádky uspokojují potřebu naděje, protože všechno nakonec dobře dopadne. Vše funguje podle jasného řádu, který je spolehlivý a neměnný*“ (Vágnerová, 2007, s. 86).

4.1 Funkce pohádky

Základní funkcí pohádky je vnést jakýsi smysl a řád do dětem původně nesrozumitelného, skoro chaotického světa. Do světa, kterému děti, hlavně v období předškolního věku, nemohou plně rozumět. Dát smysl tomu, co se kolem děje, je v dětství úkolem velice obtížným, dokonce mnohdy obtížnějším než například v dospělosti (Černoušek, 1990).

5 Dítě předškolního věku

„Předškolní období trvá od tří do 6 – 7 let. Konec této fáze není určen jen fyzickým věkem, ale především sociálně nástupem do školy. Ten s věkem dítěte sice souvisí, ale můžeme oscilovat v rozmezí jednoho, eventuálně více let“ (Vágnerová, 2007, s. 78).

5.1 Vývojové úkoly a znaky dítěte předškolního věku

Dítě předškolního věku by mělo být schopno zvládnout určité úkoly a disponovat určitými znaky v oblasti hrubé motoriky, jemné motoriky, grafomotoriky, v oblasti sociální a emoční, poznávací a v neposlední řadě také řeči.

Co se týče hrubé motoriky dítě, které dovrší šesti let, by mělo dokázat stát na jedné noze, houpat se na houpačce, jezdit na kole, lézt po žebříku nebo házet míč po způsobu dospělých.

V oblasti jemné motoriky zvládne vystřihování, lepení, ohýbání a tvarování různých materiálů. Je schopno se zaměřit na kvalitu provedení úkonu a porozumět časové následnosti události.

Z hlediska grafomotoriky dokáže vytvořit kresbu dle své představy a realistickou kresbu bez principů prostorové perspektivy.

V sociální a emoční oblasti začínají hrát vrstevníci pro dítě významnější roli. Dítě mívá prožitky pocitů viny u prohřešků, nastává internalizace vnějších norem, u dítěte vzniká svědomí, začíná rozumět vtipu, hraje hry s určitými rolemi, vzniká účelnost a iniciativa.

V oblasti poznávací dochází k názornému myšlení, dítě dokáže usuzovat o množství, porovnávat kvalitu, chápe antropomorfizaci a magičnost.

V řeči u dítěte postupně narůstá počet užívaných slovních druhů, upravuje se výslovnost hlásek, dítě hovoří souvislými a delšími větami, řeč začíná být gramaticky správná a slouží ke sdílení obsahů vnitřního a vnějšího světa dítěte (Farková, 2006).

5.2 Vývoj verbálních schopností dítěte předškolního věku

Verbální kompetence dítěte předškolního věku se zdokonalují v obsahu i formě. Jsou rozvíjeny především v komunikaci s dospělými, mohou je ovlivnit i média a komunikace s vrstevníky. Od dospělých se učí různým způsobům vyjádření, jejich projev napodobují. Tato nápodoba má selektivní charakter. Děti předškolního věku přejímají všechno, co slyší a napodobovaná slovní sdělení, jestliže mají pro dítě zajímavý obsah nebo formu, později použijí ve vlastním projevu. Novým slovům se děti učí v rámci daného kontextu, učí se chápat komplexnější vztahy mezi objekty a užívat příslušné slovní výrazy.

V rámci komunikace si děti upřesňují platnost gramatických pravidel. Dítě od čtyř let začíná mluvit v delších a složitějších větách a souvětích. Dovedou správně užívat budoucího času, do šesti let si osvojí veškeré způsoby užívání sloves. Také se zvyšuje četnost užívání minulého času, avšak stále děti dělají chyby, zejména pokud chtějí vyjádřit složitější vztahy. V dětském vyprávění se ještě stále objevují nepřesnosti a agramatismy (Vágnerová, 2007).

6 Projekt, projektové vyučování

Projekt je považován za komplexní metodu vyučování nebo za organizační formu vyučování. Můžeme ho pojmut i jako specifický způsob zpracování obsahu vyučování, jako jednu z variant způsobu koncentrace učiva. Na projekt se nahlíží také jako na typ vzdělávací strategie, která je založena na aktivním přístupu žáka k vlastnímu učení. Naplňuje potřeby a zájmy žáků, rozvíjí jejich schopnosti, posiluje seberegulaci při učení a podporuje týmovou spolupráci mezi učitelem a žákem.

„Projektové vyučování dává prostor pro integraci poznatků z různých oborů, ale i pro integraci žákova poznání vůbec, poskytuje příležitost pro pěstování spoluzodpovědnosti žáka a vytváření prostoru pro rozvoj jeho samostatnosti v bezpečném prostředí školy, umožňuje realizaci obecných cílů vzdělávání a rozvíjení klíčových kompetencí“ (Dvořáková, Kašová, Tomková, 2009, s. 9). Projektové vyučování zahrnuje teoretické a praktické činnosti, které směřují ke konečnému produktu (Dvořáková, Kašová, Tomková, 2009).

6.1 Fáze projektu

Projektové vyučování probíhá v několika fázích.

Za prvé je to záměr, který zahrnuje volbu situace. Ta by měla vycházet z životního prostředí žáků, z jejich zájmů a potřeb. Mělo by se jednat o skutečný a aktuální problém.

Dále nastává fáze plánování. Představuje promyšlení čeho a jak dosáhnout. Dojde k upřesnění postupů a určení konkrétních činností a úkolů.

Třetí fází je provedení, které probíhá podle stanoveného plánu a cíle. Učitel žákům radí a pomáhá, ale hlavní aktivita spočívá na žácích. Jednotlivci nebo skupiny vyhledávají informace, shromažďují materiál, experimentují, tvoří atd.

Poslední fází je hodnocení. To představuje závěr projektu. Má mít formu prezentace, nějakého zveřejnění výsledků práce a vede žáky k sebehodnocení a sebereflexi (Nelešovská, Spáčilová, 2005).

6.2 Typy projektů

Projekty můžeme členit podle různých kritérií.

Podle Nelešovské a Spáčilové je dělíme:

- podle charakteru problému na problémové, konstruktivní, hodnotící a drilové
- podle vztahu k učivu a vyučovacím předmětům na jednopředmětové a víceředmětové
- podle místa na projekty školní, třídní, domácí
- podle počtu žáků na individuální a kolektivní (skupinové, celoškolské, ročníkové)
- podle délky trvání na jednodenní, týdenní, měsíční i roční (Nelešovská, Spáčilová, 2005)

Existuje i jiné dělení. Kratochvílová třídí projekty takto:

- podle navrhovatele na projekty spontánní žakovské, uměle připravené (navržené učitelem) nebo kombinaci obou typů
- podle účelu na problémové, konstruktivní, hodnotící, směřující k estetické zkušenosti a směřující k získání dovedností
- podle délky na krátkodobý (maximálně jeden den), střednědobý (maximálně jeden týden), dlouhodobý (více jak jeden týden, ale méně než měsíc) a mimořádně dlouhodobý (více jak měsíc)
- podle prostředí na školní, domácí, kombinaci obou typů a mimoškolní
- podle počtu zúčastněných na individuální a společné (skupinové, třídní, ročníkové)
- podle způsobu organizace na jednopředmětové a víceředmětové
- podle informačních zdrojů na volný (informační materiál si obstarává žák), vázaný (materiál obstarává učitel) a kombinaci obou předchozích (Kratochvílová, 2006)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 Projekt na posilování komunikativní kompetence dítěte předškolního věku

Téma: Putování do země pohádek

Věková skupina: 5-7 let

Druh projektu:

- podle účelu- konstruktivní
- podle navrhovatele- uměle připravený
- podle prostředí- školní (třídní)
- podle počtu zúčastněných- spojené společné aktivity s individuálními
- podle délky- střednědobý
- podle informačních zdrojů- vázaný (Kratochvílová, 2006)

Časový rozsah: 1 týden

Význam projektu: seznámit děti s klasickými pohádkami jak jsou pohádky O popelce, Sněhurka a sedm trpaslíků, Zlatovláska, O Slunečníku, Měsíčníku a Větrníku a Kráska a netvor a pomocí činností spojených s touto tematikou se zaměřit na posilování komunikativní kompetence

Způsob prezentace projektu: nástěnky, článek a fotky v časopise Mateřské školy

Cíl projektu:

- posílení komunikativní kompetence ↓
- ovládání řeči – vhodná formulace vět, samostatnost vyjadřování myšlenek, porozumět slyšenému, slovně reagovat a vést smysluplný dialog
- rozvíjení zájmu o různé formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- zdokonalování dovedností v oblasti jemné motoriky (koordinace ruky a oka) (RVP PV, 2004)

Výukové metody:

- slovní- výklad, vysvětlování, rozhovor
- názorně-demonstrační- předvádění, pozorování
- praktické- montážní a demontážní činnosti
- práce ve skupině (skupinkách)

(Maňák, Švec, 2003)

Výukové formy:

- individuální
- skupinová
- hromadná

(Maňák, Švec, 2003)

Pedagogické zásady:

- aktivity
- přiměřenosti
- soustavnosti
- trvalosti
- názornosti

(Jůva sen., Jůva jun., 2007)

Úvod: Tento projekt jsem nazvala Putování do země pohádek. Při tvorbě tohoto projektu jsem vycházela ze skutečnosti, že některé „dnešní“ děti nemají o klasických českých pohádkách ani ponětí. Právě proto je tento projekt zaměřen především na klasické české pohádky a pomocí činností, aktivit a her se s nimi děti pokusí více seznámit, a také se naučit některé nové, ale hlavně procvičit a posílit již naučené dovednosti, především z oblasti komunikativních kompetencí. Projekt je týdenní. Každý den se s dětmi vydáme do jedné z pohádek, kde je čekají aktivity a hry spojené s daným pohádkovým tématem. Za úspěšné zvládnutí všech aktivit celého týdne děti dostanou sladkou odměnu v podobě bonbónkového náhrdelníku a všechny jejich výtvořiny vystavíme ve třídě a šatně na nástěnky.

Vzdělávací cíle:

- **(vědomostní cíl – kognitivní)** Seznámit děti s klasickými pohádkami
- **(dovednostní cíl – psychomotorický)** Prostřednictvím her, hudebních pohybových, dramatických, výtvarných a pracovních činností rozvíjet dovednosti, které předcházejí čtení a psaní, rovněž rozvíjet komunikativní dovednost (verbální i neverbální) a kultivovaný projev a v neposlední řadě rozvíjet jazykové dovednosti, jak receptivní, tak produktivní
- **(postojový cíl – afektivní)** Vést děti k samostatnému vyjadřování prožitků při hře a tvorbě. Nabízet činnosti, ve kterých se dělí děti s druhým.

Očekávané výstupy v jednotlivých oblastech:

Biologická oblast:

- děti budou při všech činnostech, kde je zapotřebí mluvené řeči ovládat dechové svalstvo
- děti budou ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku při zacházení s grafickým a výtvarným materiálem jako jsou tužky, barvy, nůžky, papír atd.

Psychologická oblast:

- děti budou správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- děti při jakékoliv aktivitě samostatně vyjádří své myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- děti povedou mezi sebou rozhovor při všech skupinových činnostech
- děti porozumí slyšenému - zachytí myšlenku, umí slovně reagovat, porozumí novým názvům, pojmům
- děti se naučí nazpaměť krátké texty, úmyslně si je zapamatují a následně vybaví (básnička)
- děti zvládnou podle obrázkového materiálu povyprávět pohádku
- děti dokážou poznat napsané slova
- děti vyjádří svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, pohybových, hudebních či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

- děti si budou uvědomovat svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- děti zachytí a vyjádří své prožitky (slovně, výtvarně)

Interpersonální oblast:

- děti budou především při skupinových činnostech komunikovat přirozeně a bez zábran
- děti budou mezi sebou spolupracovat a dělit se o pomůcky např. při výtvarných činnostech
- děti si při skupinových činnostech dokážou rozdělit úkoly

Sociálně-kulturní oblast:

- děti vyjádří své představy pomocí různých výtvarných technik (kreslení, použití barev, tvoření z papíru a různých jiných materiálů – látky, vata, korálky, mouka atd.)

Environmentální oblast:

- děti budou zvládat činnosti a požadavky na dítě kladené

Klíčové kompetence:

- především komunikativní kompetence, v malé míře také kompetence ostatní (k učení, řešení problémů, sociální a personální, činnostní a občanská)

Vzdělávací nabídka:

- skládání z kostek, pracovní listy, výtvarné a pracovní činnosti, dramatizace, pohybové hry, zdravotní cviky, jazyková cvičení, rytmičtější slova

Rizika:

- málo příležitostí k samostatným řečovým projevům dítěte
- špatný jazykový vzor pedagoga
- nedostatek možností projevit vlastní city, sdělovat citové prožitky a hovořit o nich
- zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí
- nevšimavost pedagoga k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi
(RVP PV, 2004)

7.1 Den 1. O Popelce

- V předcházející den přečteme dětem pohádku o popelce

Ranní činnosti:

Stavba zámku pro Popelku a prince

- organizace: v herně
- forma: skupinová
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- pomůcky: stavebnice různých druhů
- popis: děti budou mít k dispozici stavebnice různých druhů a jejich úkolem bude postavit krásný velký zámek

Pracovní list - Popelčiny korálky

- organizace: u stolečku
- forma: individuální
- metody: slovní – vysvětlování
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- pomůcky: pracovní list, pastelky
- popis: děti dostanou pracovní list a jejich úkolem je poznat a pojmenovat korálky-geometrické útvary, spojit je v náhrdelník a vybarvit dle pokynů

Komunitní kruh

- organizace: v herně
- forma: hromadná
- metody: slovní – výklad, vysvětlování, rozhovor, názorně - demonstrační
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- popis: povídání o pohádce O popelce, zkontrolujeme, zda si děti pamatují, kde se pohádka odehrává, jaké postavy v ní vystupují a o čem vůbec je, následuje rytmizace slov z pohádky formou hry na tělo a nakonec si řekneme, co všechno dnes ještě budeme dělat, kde a jakým způsobem

Ranní cvičení:

Pohybová hra- na holoubky

- organizace: v herně
- forma: hromadná
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- popis:
- chůze a běh – na místě, v prostoru, zrychlujeme a zpomalujeme, jdeme v řadě za učitelem
 - ptáček si začíná protahovat nožičky
- poskoky – na místě, na stranu, vpřed a vzad, na jedné noze a na druhé noze, snožmo
 - ptáček předtím, než vzlétne, poskakuje po větvičce, ruce na ramenech jako křídýlka
- lezení – vzpor dřepný – ptáček zobe zrníčka

Zdravotní cviky s popelčíným drahokamem

- organizace: v herně
- forma: hromadná
- metody: motivační, názorně demonstrační, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, názornost, aktivnost
- pomůcky: papírové kouličky
- popis:
- drahokam položíme na zem a kroužíme hlavou (celá kolečka na jednu i na druhou stranu)
- poté drahokam položíme za sebe a budeme se za ním otáčet (na jednu i na druhou stranu)
- vezmeme si drahokam do jedné ruky, kterou natáhneme a vypneme ji do strany, druhou ruku máme v bok, takto cvičíme i s druhou rukou
- dáme drahokam na zem před sebe a poté uděláme pět dřepů a vždy se drahokamu dotkneme
- posadíme se a roztáhneme nohy do V, drahokam položíme před sebe a natahujeme se k němu

- dáme si drahokam před sebe a uděláme kočičku (prohnout záda)
- lehne si na záda a drahokam si dáme na břicho- zvedneme hlavu a podíváme se na drahokam, takto několikrát opakujeme
- ležíme na zádech a jedeme na kole (drahokam máme na břichu)
- vstaneme a vydýcháme se

Řízená činnost:

Popelčina skládanka-přirázování slov

- organizace: v herně
- forma: skupinová
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost, trvalost
- pomůcky: velký papír se slovy k tématu pohádky O Popelce, kartičky s těmi stejnými slovy
- popis: na koberci budou rozloženy všechny kartičky, úkolem dětí je správně je přiřadit ke stejným slovům na velkém papíře

Popelčin střevíček

- organizace: u stolečku
- forma: individuální
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- pomůcky: šablona střevíčku, tvrdý bílý papír A4, tužka, nůžky, lepidlo, barevná mouka
- popis: každé z dětí dostane tvrdý bílý papír a šablonu střevíčku, tu si obkreslí, vystřihnou, potřou lepidlem a dle své fantazie polepí barevnou moukou

Reflexní kruh: zhodnocení práce dětí učitelkou i dětmi samotnými

Pobyt venku:

Pohybová hra- na krále (prince)

- organizace: na školní zahradě
- forma: hromadná
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- popis: děti stojí v zástupu, jako první jde král (princ), ten jde, buď pomalou chůzí, nebo rychlou, nebo skáče po jedné noze, nebo snožmo a zbytek dětí to po něm opakuje, král na ně nevidí a kdykoliv se na ně otočí, oni se mu musí uklonit, ten kdo to udělá jako poslední, má trestný bod

Odpočinek:

- čtení pohádky na další den – Sněhurka a sedm trpaslíků

Odpolední činnost:

Popelčiny šaty

- organizace: u stolečku
- forma: skupinová
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- pomůcky: obrys šatů na bílém tvrdém papíře o velikosti A2, krepový papír různých barev, lepidlo
- popis: děti ve skupince dostanou obrys šatů na papíře o velikosti A2, ty pak dle své fantazie ozdobí krepovým papírem

Fotografie č. 1

Zdroj: (Mikulová, 2012)

Komentář k fotografii č. 1:

Stavba zámku pro Popelku a prince

- **reflexe:** Stavění zámku z různých druhů kostek velmi bavila, byly moc šikovné a nápadité. Při této aktivitě si procvičovaly jednak jemnou motoriku a také schopnost spolupracovat s druhým.
- **sebereflexe:** Touto aktivitou se mi podařilo naplnit cíl kognitivní, protože jsme si u stavby o pohádce povídali, dále cíl psychomotorický z hlediska rozvoje jemné motoriky, komunikace verbální na úrovni rozhovorů dětí mezi sebou i neverbální na úrovni vyjádření se pomocí činnosti. A také cíl afektivní díky nabídnutí činnosti, při které se děti musí domlouvat a půjčovat si materiál.

Fotografie č. 2

Zdroj: (Mikulová, 2012)

Komentář k fotografii č. 2:

Pracovní list Popelčiny korálky

- **reflexe:** Pracovní list byl pro děti zajímavý, bez problému jej zvládli a procvičili si zde především jemnou motoriku (dále pak také barvy a geometrické tvary).
- **sebereflexe:** Pracovním listem Popelčiny korálky se mi podařilo naplnit cíl psychomotorický z hlediska dovedností, které předcházejí nácvičku psaní.

Fotografie č. 3

Zdroj: (Mikulová, 2012)

Komentář k fotografii č. 3:

Popelčina skládanka-přiřazování slov

- **reflexe:** Při přiřazování slov ke sloům se dětem dařilo, když některým to ještě činilo drobné problémy, a tak byla potřeba mírného vedení ze strany učitelky. Děti se zde procvičily dovednosti předcházející čtení a psaní.
- **sebereflexe:** Díky této činnosti se mi podařilo naplnit cíl především psychomotorický z hlediska právě dovedností, které předcházejí čtení a psaní, ale také z hlediska rozvoje produktivních jazykových dovedností.

Fotografie č. 4

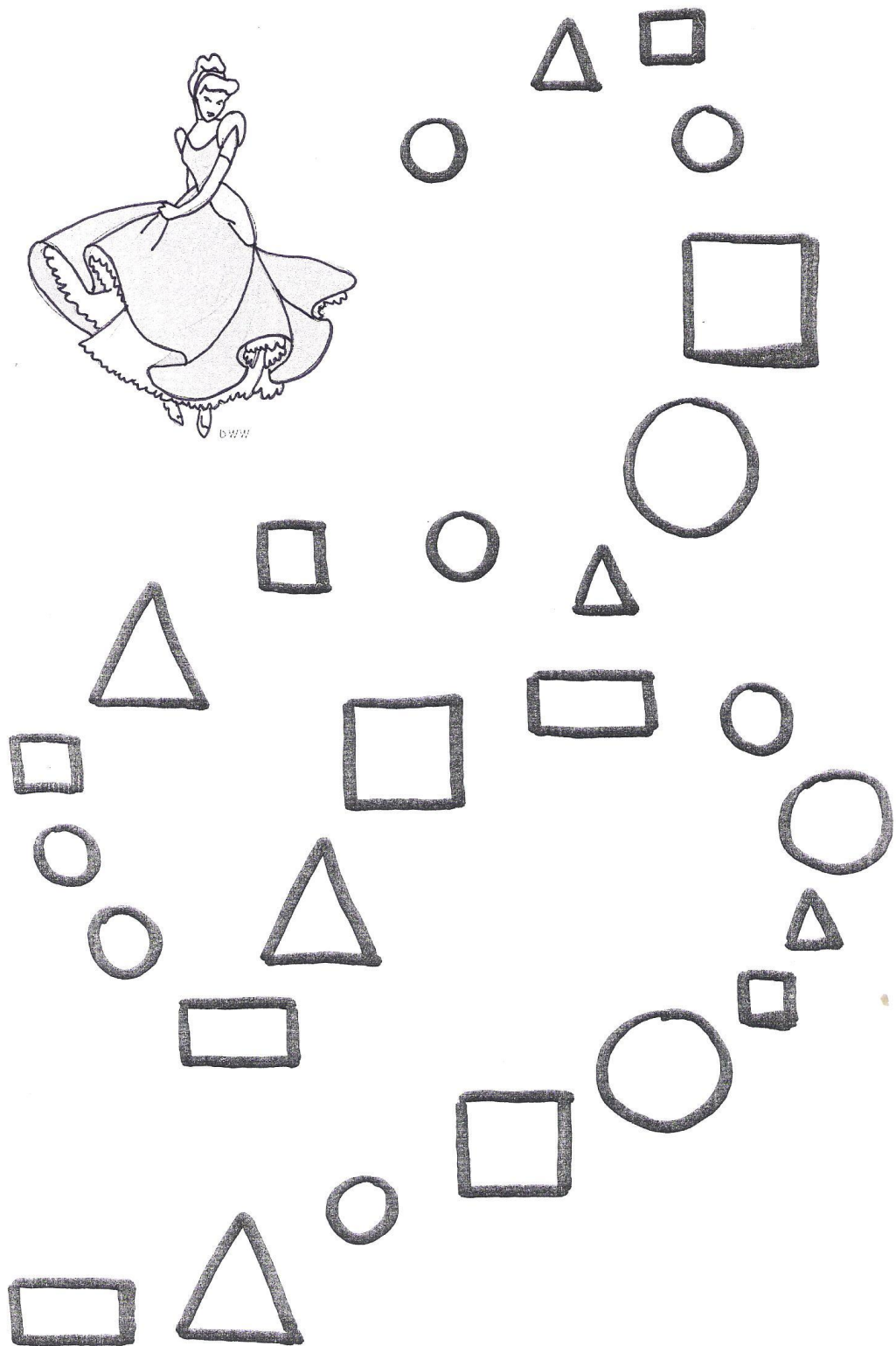
Zdroj: (Mikulová, 2012)

Komentář k fotografii č. 4:

Popelčiny šaty

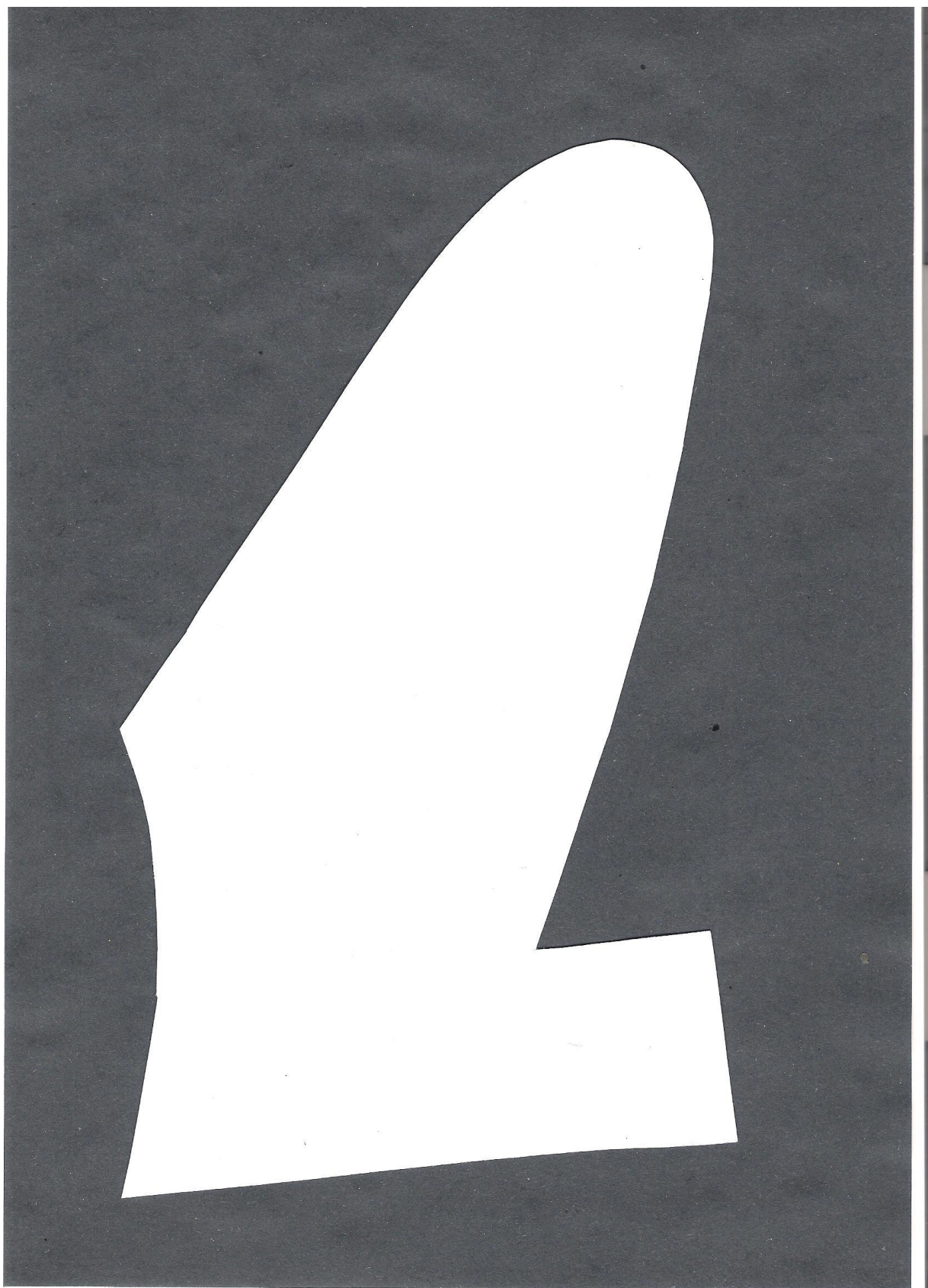
- **reflexe:** Výroba Popelčiny šaty děti zaujala. Došlo zde k procvičení jemné motoriky a především k vyjádření se pomocí pracovní činnosti.
- **sebereflexe:** Touto činností se mi podařilo naplnit cíl psychomotorický a to díky procvičení jemné motoriky a také vyjádření se dětí pomocí pracovní činnosti. Podařilo se naplnit i cíl afektivní z hlediska nabídnuté aktivity, při které se děti musí podělit o materiál.

Pracovní list-Popelčiny korálky

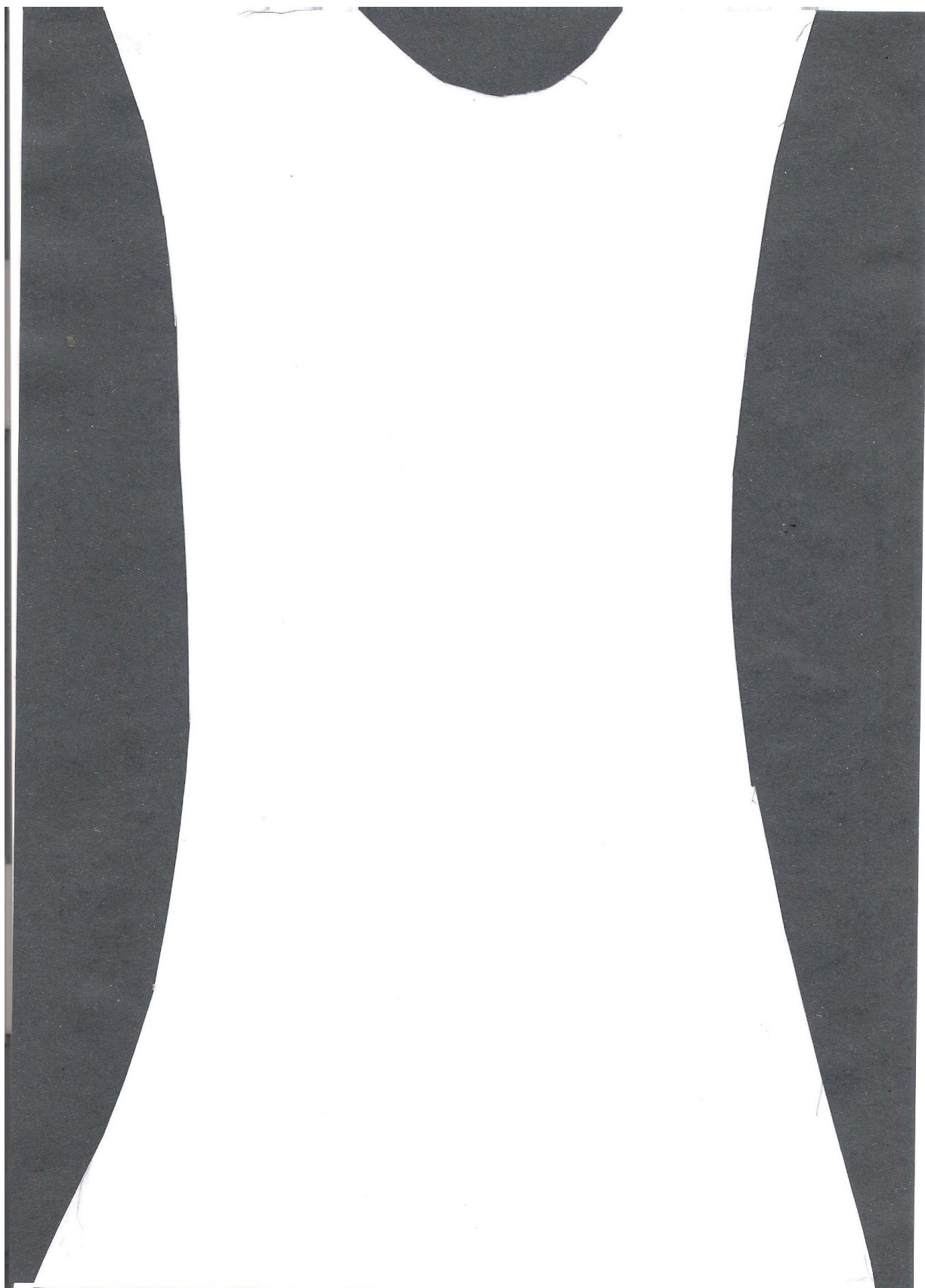

obrázek (www.google.cz, 21. 1. 2012)

Šablona-Popelčin stříviček

Šablona-Popelčiny šaty

7.2 Den 2. Sněhurka a sedm trpaslíků

Ranní činnosti:

Sněhurčino puzzle

- organizace: v herně
- forma: skupinová
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- pomůcky: puzzle
- popis: děti dostanou puzzle, jejich úkolem je ho, co nejdříve jej s kamarádem poskládat

Pracovní listy „trpasličí hrátky“

- organizace: u stolečku
- forma: skupinová (individuální)
- metody: slovní – vysvětlování
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost, trvalost
- pomůcky: pracovní listy, tužka, pastelky
- popis: děti dostanou pracovní list a jejich úkolem je na jedné straně spočítat trpaslíky v řadách a zapsat číslicí, na straně druhé, pospojovat stejné trpaslíky a nakonec obrázky dle své fantazie vybarvit

Komunitní kruh

- organizace: v herně
- forma: hromadná
- metody: slovní – výklad, vysvětlování, rozhovor
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- popis: povídání o pohádce Sněhurka a sedm trpaslíků, zkontrolujeme, zda si děti pamatují, kde se pohádka odehrává, jaké postavy v ní vystupují a o čem vůbec je, následuje „tichá pošta“ (slova z pohádky) a nakonec si řekneme, co všechno dnes ještě budeme dělat, kde a jakým způsobem

Ranní cvičení:

Pohybová hra-zkamenění trpaslíků

- organizace: v herně
- forma: hromadná
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- popis: všechny děti jsou trpaslíci, které honí zlá čarodějnice, koho ona chytne, ten zkamení – zůstane stát v pozoru (můžeme obměňovat), ostatní děti ho mohou zachránit pohlázením po tváři

Zdravotní cviky-trpasličí rozcvička

- organizace: v herně
- forma: hromadná
- metody: slovní- vysvětlování, názorně-demonstrační, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost, názornost
- popis:
- výpon- vzpažit- dřep, předklon, paže volně dolů
- skrčit přednožmo jednu nohu- předklon až se tělo přiblíží ke kolenu, pak výměna noh
- vzpor klečmo- otáčíme hlavu vpravo, vlevo za konkrétním předmětem a záklon a předklon
- ve vzporu klečmo vzpažit jednu ruku, a co nejvýše protáhnout paži vpřed, totéž druhou
- v lehu na zádech „jízda na kole“, udáváme tempo
- skoky na místě, střídání stoj snožný a roznožný, paže volně

Řízená činnost:

Hlava trpaslíka

- organizace: u stolečku
- forma: individuální
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- pomůcky: šablona hlavy trpaslíka, tvrdý bílý papír A4, tužka, nůžky, krepový papír různých barev, lepidlo, vata, pastelky
- popis: každé z dětí dostane tvrdý papír a šablonu hlavy trpaslíka, tu si obkreslí, vystříhne a pak dle své fantazie ozdobí čepičku trpaslíka krepovým papírem, nalepí vousy z vaty a obličej vybarví pastelkami

Povídej pohádku

- organizace: v herně
- forma: skupinová
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- pomůcky: omalovánky s částmi pohádky
- popis: děti musí nejprve najít omalovánky s částmi pohádky, vymalovat, potom je složit, tak jak po sobě následují a nakonec pohádku povyprávět

Reflexní kruh: zhodnocení práce dětí učitelkou i dětmi samotnými

Pobyt venku:

Pohybová hra- trpasličí molekuly

- organizace: na školní zahradě
- forma: hromadná
- metody: slovní- vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost

- popis: všechny děti (trpaslíci) se pohybují po vyhrazené ploše školní zahrady, jakmile paní učitelka tleskne a řekne číslo, takový počet trpaslíků se musí spojit, kdo zůstane sám, buď vypadává, nebo má trestný bodík

Odpočinek:

- čtení pohádky na další den – Zlatovláska

Odpolední činnost:

Domeček pro trpaslíky-lego

- organizace: v herně
- forma: skupinová
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- pomůcky: stavebnice lego
- popis: děti budou mít k dispozici kostičky stavebnice lego a jejich úkolem je ve skupinkách postavit domeček pro trpaslíky, který pak každá skupinka těm ostatním představí

Fotografie č. 5

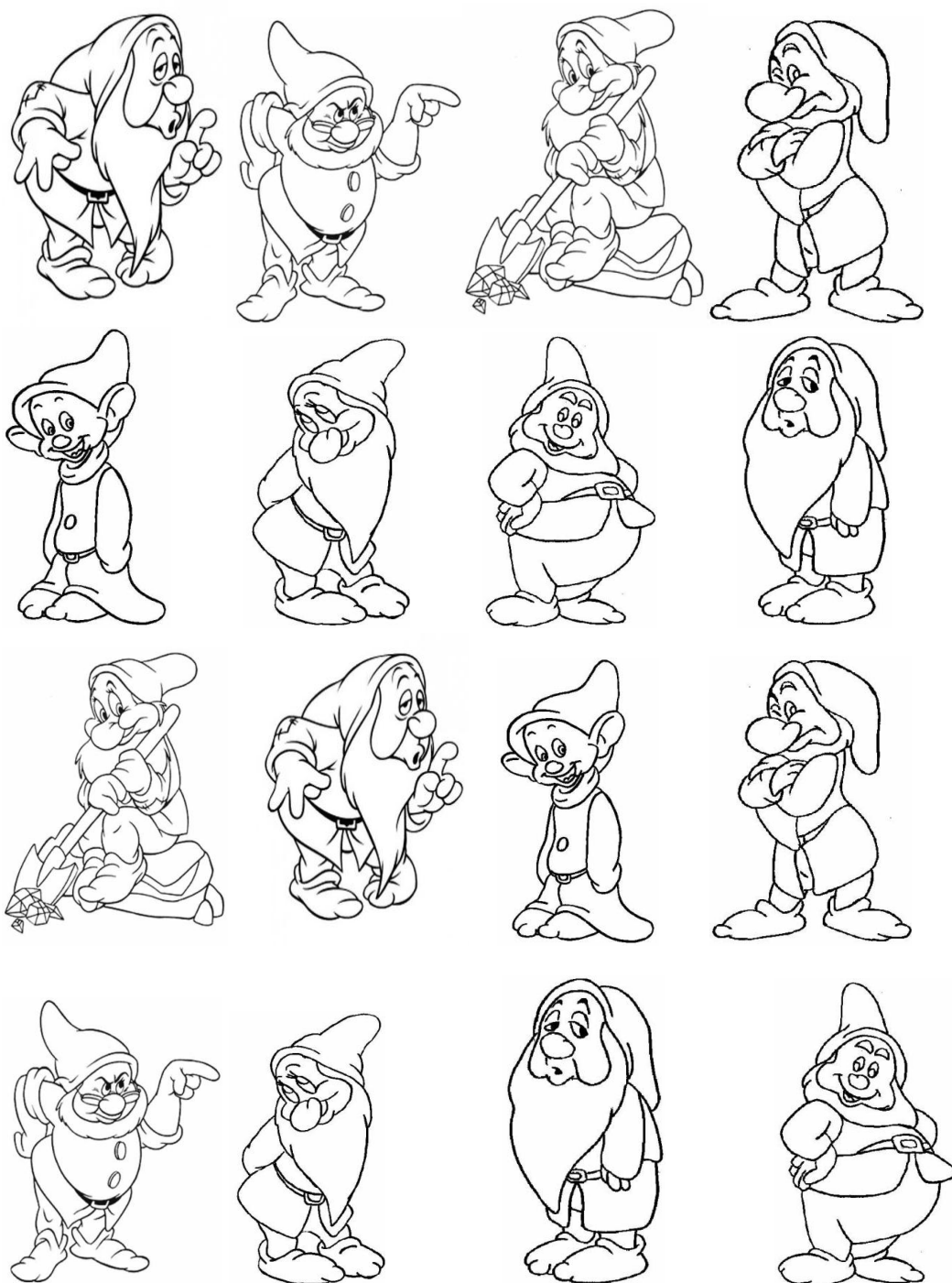
Zdroj: (Mikulová, 2012)

Komentář k fotografii č. 5:

Domeček pro trpaslíky-lego

- **reflexe:** Domeček pro trpaslíky z lega byl velice vděčnou aktivitou, díky tomu, že děti měly při stavbě naprosto volnou ruku. Děti si procvičily jemnou motoriku a dokázaly pomocí stavby vyjádřit sebe samo.
- **sebereflexe:** U této aktivity se podařilo naplnit cíl kognitivní, děti se bavily v průběhu stavění o pohádce, psychomotorický z hlediska jemné motoriky, sebevyjádření se činností a cíl afektivní díky propagování svého vlastního názoru u dětí.

Pracovní list- trpasličí hrátky

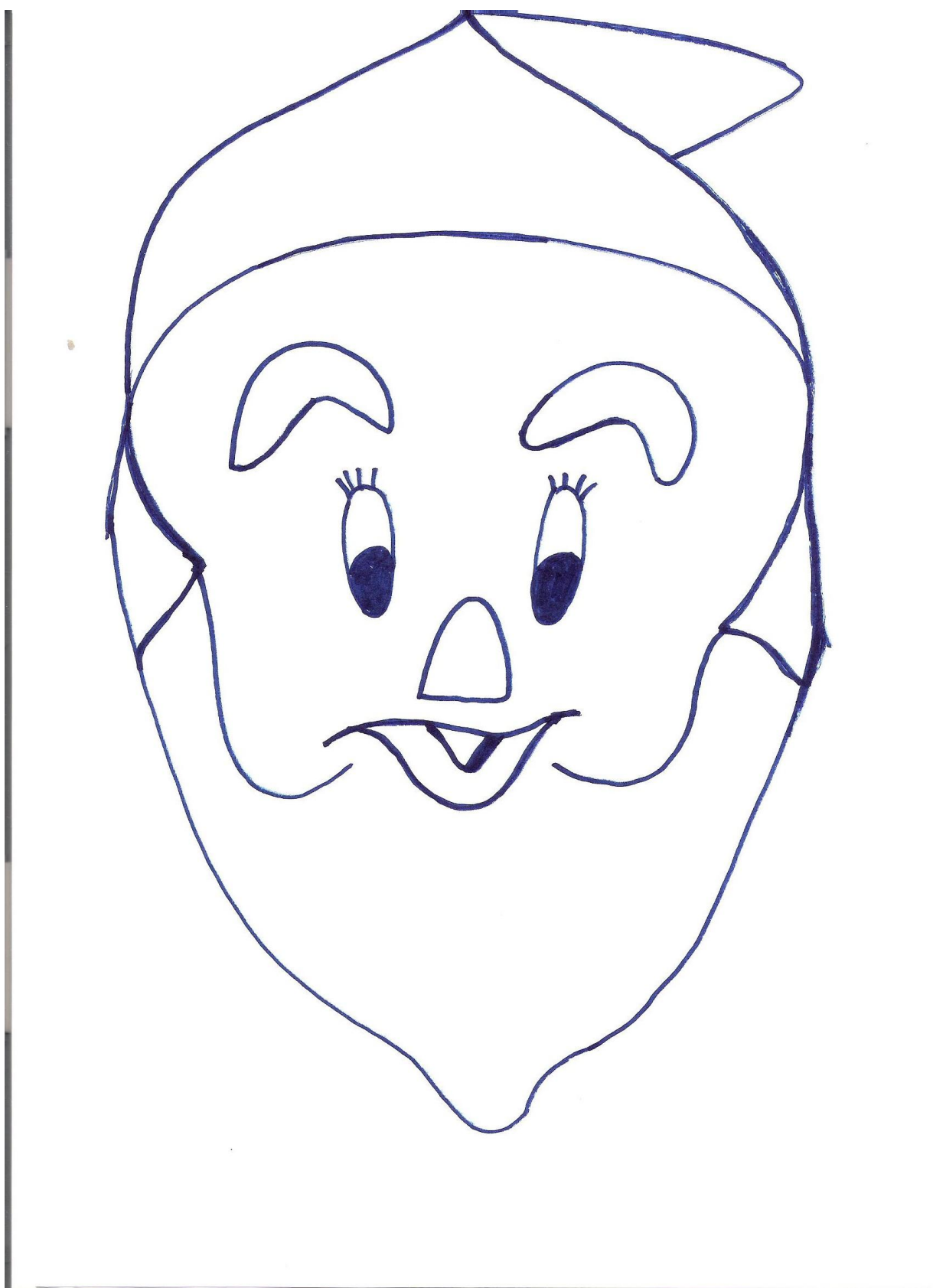
obrázky-(www.google.cz, 25. 1. 2012)

Pracovní list-trpasličí hrátky

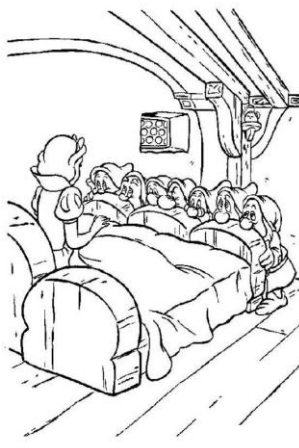

obrázky-(www.google.cz, 25. 1. 2012)

Šablona-Trpasličí hlava

Omalovánky k aktivitě povídej pohádku

Omalovánky-(google, 25. 1. 2012)

7.3 Den 3. Zlatovláska

Ranní činnosti:

Zlatá rybka

- organizace: u stolečku
- forma: skupinová
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost, soustavnost
- pomůcky: obrys ryby na tvrdém bílém papíře velikosti A2, krepový papír žluté a oranžové barvy, lepidlo
- popis: děti dostanou na velkém formátu obrys ryby a jejich úkolem je ji „vybarvit“ zmačkanými kuličkami krepového papíru

Pracovní list-zlatovlásčiny perly

- organizace: u stolečku
- forma: individuální
- metody: slovní – vysvětlování
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost, trvalost
- pomůcky: pracovní list, tužka
- popis: děti dostanou pracovní list, jejich úkolem je spočítat počet perel, zapsat číslicí a nakreslit „perlové obrazce“ podle vzoru

Komunitní kruh

- organizace: v herně
- forma: hromadná
- metody: slovní – výklad, vysvětlování, rozhovor
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- popis: povídání o pohádce Zlatovláska, zkontrolujeme, zda si děti pamatují, kde se pohádka odehrává, jaké postavy v ní vystupují a o čem vůbec je, následuje „tvoření pohádky Zlatovláska“ (začne paní učitelka, každé dítě

- postupně přidá slovo) a nakonec si řekneme, co všechno dnes ještě budeme dělat, kde a jakým způsobem

Ranní cvičení:

Pohybová hra-na mravence, ryby a ptáky

- organizace: v herně
- forma: hromadná
- metody: slovní – vysvětlování, názorně – demonstrační, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- pomůcky: plyšový mraveneček, ryba a ptáček
- popis: učitelka má tři plyšové hračky (mravence, rybu a ptáka), vzpaží-li učitelka s mravencem – děti se budou pohybovat ve vzporu dřepném, při zdvižení ryby se děti „plazí“ po zemi a při zdvižení ptáka skupina běhá a mává křidýlky, učitelka ukončí hru hlasitým tlesknutím.

Překážková dráha- Jiřík si jde pro zlatovlásku

- organizace: v herně
- forma: hromadná
- metody: slovní – vysvětlování, názorně - demonstrační, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, názornost, aktivnost
- popis: lavička- „nabíráme vodu“, obruče- skáče z kamínku na kamínek, tyče v dřevěných kostkách- jednu přeskočíme, druhou podležeme, lano- chůze bokem, žíněnka- kotoul vpřed, stůl- podležeme
- můžeme obměňovat!

Řízená činnost:

Zlatovlásčina loktuška

- organizace: u stolečku
- forma: individuální
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- pomůcky: tvrdý bílý papír A4, tužka, pastelky, kousky látek, lepidlo
- popis: děti dostanou tvrdý papír o velikosti A4 a jejich úkolem je nakreslit hlavu Zlatovlásky s loktuškou na hlavě, obličej vymalovat pastelkami a loktušku dle své fantazie polepit kousky látek

Grafomotorický list-ptáčky „hopkající“ pro živou a mrtvou vodu

- organizace: v herně
- forma: skupinová
- metody: slovní – vysvětlování
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost, trvalost
- pomůcky: grafomotorický list o velikosti A1, tužka
- popis: děti budou mít na podlaze v herně velký grafomotorický list, jejich úkolem je, se ve skupince domluvit a zrealizovat vyznačení cestičky (střídat se), po které ptáčky hopkají pro živou a mrtvou vodu

Reflexní kruh: zhodnocení práce dětí učitelkou i dětmi samotnými

Pobyt venku:

Pohybová hra-rybář chytá zlaté rybky

- organizace: na školní zahradě
- forma: hromadná
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost

- popis: určíme jedno dítě, to je „chytač“ neboli rybář, ten má za úkol chytit, co nejvíce zlatých rybiček (ostatní děti), kterou chytne, ta si dřepne, schoulí se do klubíčka a ostatní rybičky ji mohou vysvobodit, tím, že ji přeskočí

Odpočinek:

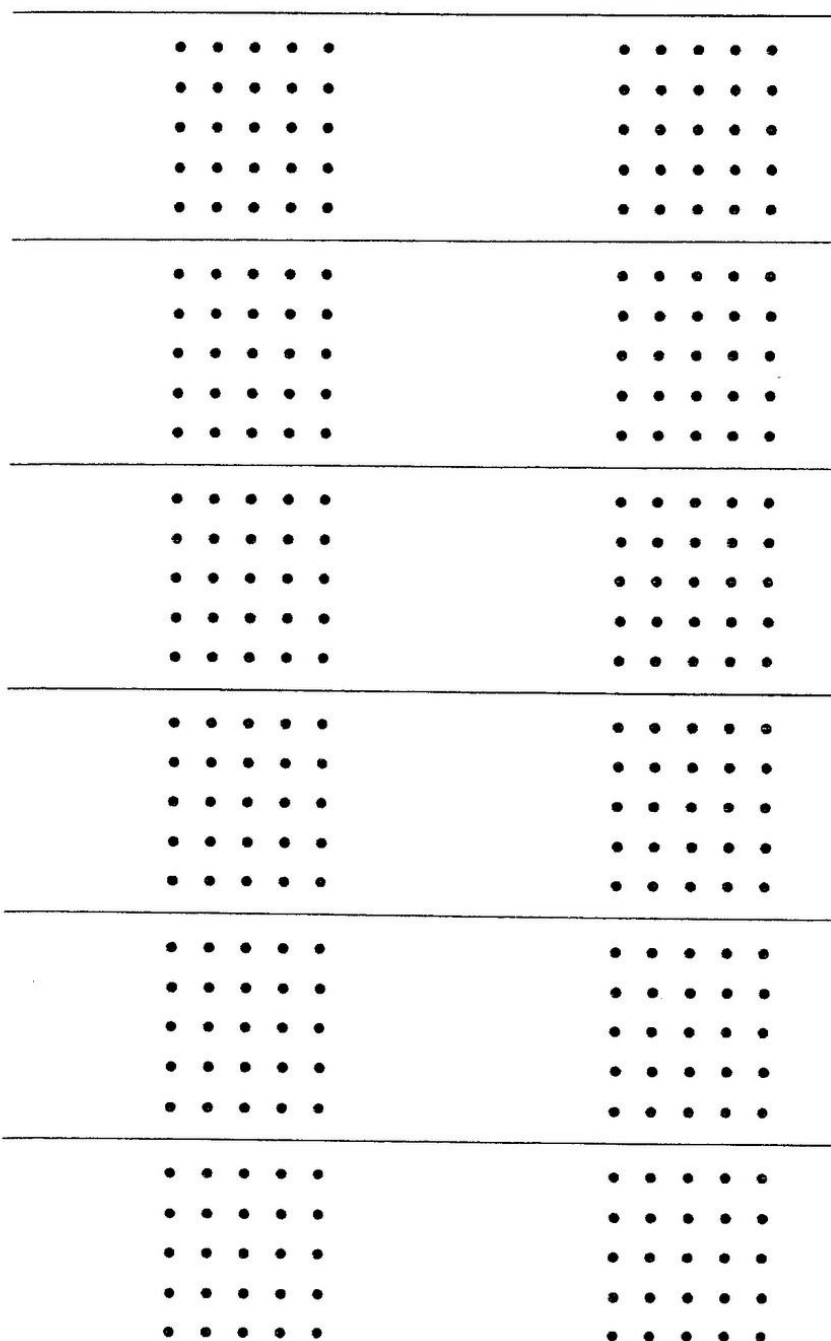
- čtení pohádky na další den – O Slunečníku, Měsíčníku a Větrníku

Odpolední činnost:

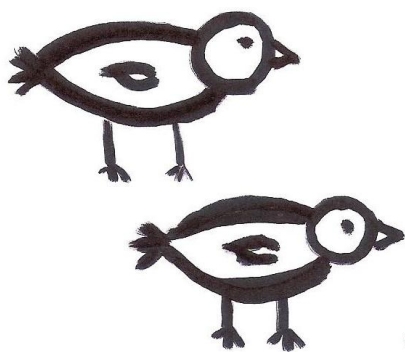
Zlatovlásčín prsten

- organizace: u stolečku
- forma: individuální
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost, trvalost
- pomůcky: šablona prstenu, tvrdý bílý papír o velikosti A4, tužka, nůžky, vata, flitry, lepidlo
- popis: děti dostanou papír o velikosti A4 a šablonu prstenu, tu obkreslí, vystřihnou a dle své fantazie polepí vatou a flitry

Pracovní list-Zlatovlásčiny korálky

Grafomotorický list-ptáčky „hopkající“ pro živou a mrtvou vodu

7.4 Den 4. O Slunečniku, Měsíčníku a Větrníku

Ranní činnosti:

Masky Slunečníka, Měsíčníka a Větrníka

- organizace: u stolečků
- forma: individuální
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- pomůcky: tvrdý bílý papír o velikosti a4 , šablona masky, tužka, nůžky, štětec, temperové barvy, krepový papír, lepidlo, děrovačka, klobouková gumička
- popis: každé z dětí dostane papír o velikosti a4 a šablonu masky, tu si obkreslí, vystříhne, pomaluje temperovými barvami (Slunečník teplé odstíny-žlutá, červená, oranžová, Měsíčník odstíny modré a Větrník odstíny šedé), pak nalepí vlasy příslušné barvy z krepového papíru, udělá děrovačkou po stranách dírky a nakonec připevní gumičku

Pracovní list-Slunečnickova hlava

- organizace: u stolečku
- forma: individuální
- metody: slovní – vysvětlování
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost, trvalost
- pomůcky: pracovní list, tužka, pastelky
- popis: děti dostanou pracovní list, jejich úkolem je tužkou dokreslit všechny Slunečnickovy hlavy dle vzoru, tak aby byly stejné a nakonec hlavy vybarvit

Komunitní kruh

- organizace: v herně
- forma: hromadná
- metody: slovní – výklad, vysvětlování, rozhovor
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- popis: povídání o pohádce O Slunečniku, Měsíčníku a Větrníku, zkontrolujeme, zda si děti pamatují, kde se pohádka odehrává,

jaké postavy v ní vystupují a o čem vůbec je, následuje foukání do papírového větrníku (vyzkouší si každé z dětí) a nakonec si řekneme, co všechno dnes ještě budeme dělat, kde a jakým způsobem

Ranní cvičení:

Pohybová hra-Slunečníci proti Ohnivákům

- organizace: v herně
- forma: hromadná
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- pomůcky: proužky žlutého a červeného krepového papíru
- popis: rozdělíme děti na dvě poloviny, jedna z nich budou Slunečníci (na ruce pruh žlutého krepového papíru), druhá Ohniváci (na ruce pruh červeného krepového papíru), nejprve „honí“ skupina Slunečníku Ohniváky, pak se skupiny vystřídají

Pohybová hra – Vesmírný vůz Slunečníka, Měsíčníka a Větrníka

- organizace: v herně
- forma: hromadná
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- pomůcky: lavičky, dřevěné velké kostky, hudba
- popis: děti se volně pohybují po prostoru herny, hraje hudba, když paní učitelka hudbu vypne a zvolá, na můj povel všichni na palubu, každý si musí najít místečko, buď na lavičce, nebo dřevěné kostce

Řízená činnost:

Hrajeme si na Větrníka

- organizace: u stolečku
- forma: individuální
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost

- pomůcky: tyč s navázanými obdélníčky různých materiálů-papír, alobal, vata, karton, folie, záznamový arch
- popis: děti mají k dispozici tyč s navázanými obdélníčky různým materiálů, jejich úkolem je foukat do nich a pak zaznačit obtížnost fouknutí do záznamového archu dle pokynu

Kresba Slunečníka, Měsíčníka a Větrníka v krupici

- organizace: u stolečku
- forma: individuální
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- pomůcky: krupicovník (krabice s krupicí), korálky
- popis: děti mají k dispozici krupicovník, mají za úkol do něj nakreslit dle své fantazie Slunečníka, Měsíčníka nebo Větrníka a dozdobit jej korálky

Reflexní kruh: zhodnocení práce dětí učitelkou i dětmi samotnými

Pobyt venku:

Pohybová hra-Kdo sebere Slunečníkovi kouzelný paprsek?

- organizace: v herně
- forma: hromadná
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- pomůcky: červená stuha
- popis: Slunečník má za kalhotami zastrčenou stuhu, jako kouzelný paprsek, komu se podaří vzít ho, stává se slunečníkem, místo toho předešlého (Mazal, 2007)

Odpočinek:

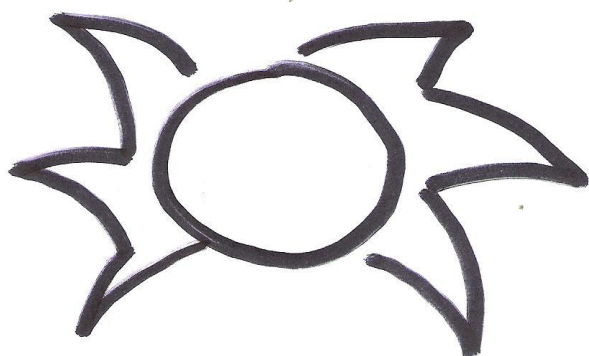
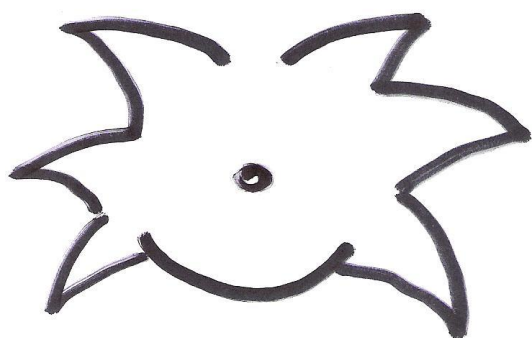
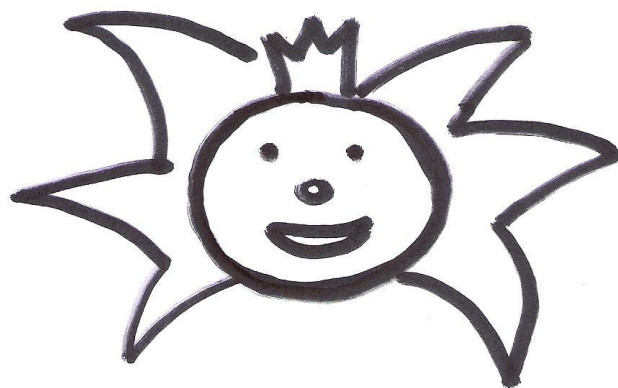
- čtení pohádky na další den – Kráska a netvor

Odpolední činnost:

Hlava Slunečníka, Měsíčníka a Větrníka z barevných plastových víček

- organizace: v herně
- forma: skupinová
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- pomůcky: předloha hlav Slunečníka, Měsíčníka a Větrníka na papíře o velikosti A2, plastová víčka různých barev
- popis: děti mají k dispozici předlohu hlav Slunečníka, Měsíčníka a Větrníka, jejich úkolem je vyskládat barevnými plastovými víčky dle své fantazie

Pracovní list-Slunečnickova hlava

7.5 Den 5. Kráska a netvor

Ranní činnosti:

Netvor

- organizace: u stolečku
- forma: individuální
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- pomůcky: tvrdý papír A4, temperové barvy
- popis: děti dostanou papír o velikosti A4 a temperové barvy, jejich úkolem je nakreslit netvora z pohádky, tak jak si jej představují

Pracovní list-Dostane se kráska zpátky domů od netvora?

- organizace: u stolečku
- forma: individuální
- metody: slovní – vysvětlování
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- pomůcky: pracovní list, tužka
- popis: děti dostanou pracovní list, jejich úkolem je najít a vyznačit v bludišti cestu krásky, kterou se dostane zpět domů od netvora a popsat (např. teď musí zahnout doleva, pak doprava atd.)

Komunitní kruh

- organizace: v herně
- forma: hromadná
- metody: slovní – výklad, vysvětlování, rozhovor
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- popis: povídání o pohádce Kráska a netvor, zkontrolujeme, zda si děti pamatují, kde se pohádka odehrává, jaké postavy v ní vystupují a o čem vůbec je, následuje procvičení obličejové mimiky (netvor) – podle vzoru

- učitelky a nakonec si řekneme, co všechno dnes ještě budeme dělat, kde a jakým způsobem

Ranní cvičení:

Pohybová hra-Na netvora

- organizace: v herně
- forma: hromadná
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- pomůcky: žíněnka
- popis: uprostřed hrací plochy leží žíněnka a na ní netvor, který spí, kolem něj pobíhají potichoučku krásky, tak aby ho nevzbudily, když paní učitelka řekne netvor vstává, vstane a začne honit krásky, kterou chytne tu si zavede do domečku (žíněnka), ta kráska která zůstane se pak stane netvorem a pokračuje se dál

Pohybová hra-„Tanec“ krásky a netvora

- organizace: v herně
- forma: hromadná
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- popis: rozdělíme děti do dvojic, jedno dítě něco ukazuje např. zvedne ruku, druhé musí udělat zrcadlově to samé, záleží jen na dítěti, jaký pohyb provede, ale mělo by se snažit pohyby střídat co v nejkratším čase a druhé dítě je rovněž, co v nejkratším čase zopakovat, pak vznikne jakýsi tanec, děti se později mohou vyměnit

Řízená činnost:

Dramatizace pohádky O krásce a netvorovi

- organizace: v herně
- forma: hromadná
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost, soustavnost
- pomůcky: rekvizity a kostýmy
- popis: děti budou mít k dispozici plno rekvizit a kostýmů z pohádky o krásce a netvorovi a jejich úkolem je ji zdramatizovat

Nácvik básně O krásce a netvorovi

- organizace: v herně
- forma: hromadná
- metody: slovní – výklad
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost, trvalost
- pomůcky: text básně
- popis: s dětmi si sedneme na zem do kruhu a rytmizací slov z básně O krásce a netvorovi se samotnou básně naučíme

Reflexní kruh: zhodnocení práce dětí učitelkou i dětmi samotnými

Pobyt venku:

Pohybová hra-krásky a netvor

- organizace: na školní zahradě
- forma: hromadná
- metody: slovní – vysvětlování, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- pomůcky: gumový míč

- popis: všechny děti stojí v kruhu, jsou to krásky, házejí si míčem, uprostřed stojí jedno dítě, které představuje netvora a snaží se míč chytit, když se mu to podaří, kráska která míč házela, se s ním vymění

Odpočinek:

- rozdání diplomů a sladké odměny v podobě bonbonkového náhrdelníku

Odpolední činnost:**Papírová růže**

- organizace: u stolečku
- forma: individuální
- metody: slovní – vysvětlování, názorně – demonstrační, praktické
- pedagogické zásady: přiměřenost, aktivnost
- pomůcky: různé barevné papíry, tužka, nůžky, špejle, temperové barvy, štětec, korálky
- popis: barevný papír zpřehýbáme do tvaru harmoniky, nakreslíme srdíčko, vystříhneme, vezmeme špejli, natřeme temperovou barvou na zeleno, necháme uschnout, a pak napichujeme srdíčka (vytvoří okvětní lístky), na vrchol špejle nasuneme korálek

Fotografie č. 6

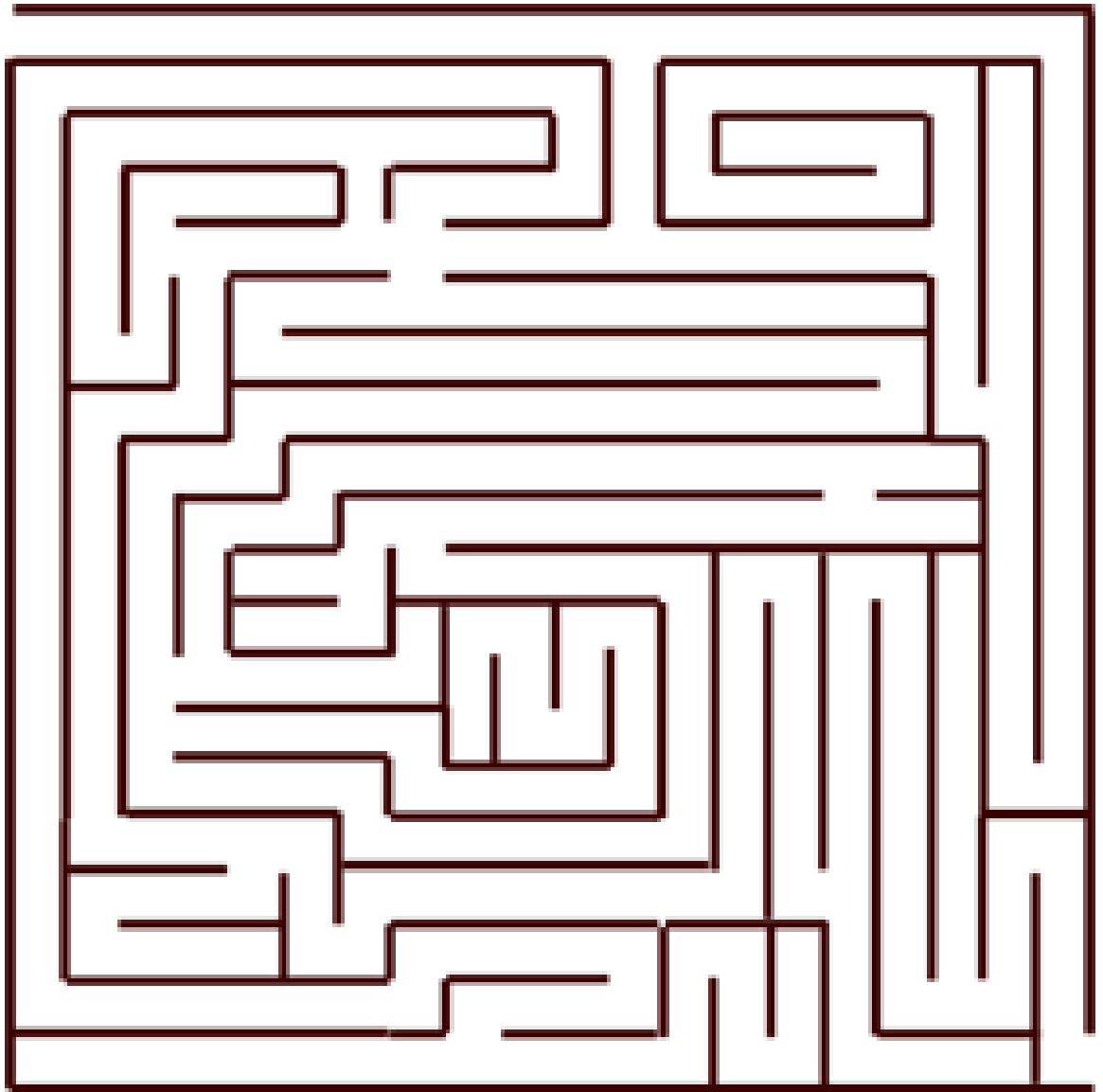
Zdroj (Mikulová, 2012)

Komentář k fotografii č. 6:

Recitace básně Kráska a netvor

- **reflexe:** Dětem recitování šlo výborně, téměř vůbec neměly trému a kupodivu si bez větších problémů zapamatovaly text. Procvičovaly zde jednak paměť a taky jazykové dovednosti.
- **sebereflexe:** Při této aktivitě se mi podařilo naplnit především cíl psychomotorický z hlediska rozvoje produktivních jazykových dovedností a rozvoje kultivovaného projevu dítěte.

Pracovní list- Dostane se kráska zpátky domů od netvora?

obrázky-(www.google.cz, 30. 1. 2012)

Báseň: Kráska a netvor

*„Pokaždé když vidím sebe
říkám si:dobrotivé nebe!!
už i zrcadla je hezčí lem
než to, co zrcadlí se v něm.
děti na ulici nechci strašit
to raději na poli havrany plašit
při pohledu na mě tuhne v žilách krev
a každý ztrácí k slovu dech!*

*Pokaždé když vidím tebe
říkám si:dobrotivé nebe!!
zrcadlo ježibaby mě konejší
že na světě není krásnější
když na ulici vyjdeš ven
to hned je krásný den
při pohledu na tě mě vře v žilách krev
a ke slovům lásky ztrácím dech“
(www.dracisvet.cz, 10. 2. 2012)*

Závěr

Bakalářská práce se zabývá posilováním komunikativní kompetence dítěte předškolního věku, za pomoci pohádek a projektové metody. Záměrem této bakalářské práce bylo vypracování námětů, úkolů, činností a aktivit ve formě projektu, který by byl přínosem do mé pedagogické praxe a umožnil rozvoj schopností, vědomostí, dovedností a postojů z oblasti komunikativní kompetence u dětí předškolního věku.

Teoretická část spočívala v prostudování literatury, která se týkala problematiky pohádek, charakteristiky dítěte předškolního věku, teorie projektu (projektového vyučování) a Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Východisko praktické části spočívalo v námětech, činnostech a aktivitách na rozvoj komunikativní kompetence využitelných v mateřské škole. Jejich část se podařila zrealizovat v oddělení Motýlků, nejstarších dětí Mateřské školy Jeřabinka v Kopřivnici.

Formu projektu Mateřská škola Jeřabinka používá velmi často, a tak jsou děti na tuto metodu zvyklé a nebyla potřeba adaptace. Náměty, činnosti a aktivity děti bavily a při jejich plnění jsem nezaznamenala sebemenší problém. Nebály se projevovat, vyjadřovat ani spolupracovat a byly velmi šikovné, co se týče sebehodnocení.

V rámci námětů, činností a aktivit děti rozvíjely své schopnosti, dovednosti a postoje z oblasti komunikativní kompetence, jako je samostatné vyjadřování svých pocitů a nálad, porozumění slyšenému, vedení vzájemného rozhovoru, různá forma verbálního a neverbálního sdělení (hudební, výtvarné, dramatické atd.) a jemná motorika, především koordinace ruky a oka.

Realizace alespoň části toho projektu byla velmi přínosná, jak pro děti, tak pro mě jako učitelku. Jsem ráda, že jsem si měla možnost vyzkoušet i takovýto způsob práce. Myslím, že je tento druh „vyučování“ v mateřské škole náročný na čas a organizaci, ale pro žáky je to velmi zajímavé a zábavné a většinou to ocení svým nadšením a radostí při práci.

Doufám, že se mi v budoucnu podaří zrealizovat i tu zbývající část tohoto projektu a vytvořit projekty další. Mým názorem je, že projekty obohacují „učební proces“ zajímavým a netradičním způsobem práce, která je prospěšná nejen dětem, ale také „nám“ učitelkám.

Seznam použité literatury a internetových zdrojů

BARÁNKOVÁ, Vlasta a Milada MOTLOVÁ. *Český špalíček pohádek, říkadel, hádanek, přísloví a písniček*. Praha: Knižní klub, 2006. ISBN 80-242-1720-1.

BENEŠ, Bohuslav. *Česká lidová slovesnost*. Praha: Odeon, 1990. ISBN 80-207-0181-8.

BETTELHEIM, Bruno. *Za tajemstvím pohádek*. Praha: Lidové noviny, 2000. ISBN 80-7106-290-1.

ČAPEK, Karel. *Marsyas*. Praha: Československý spisovatel, 1984.

ČERNOUŠEK, Michal. *Děti a svět pohádek*. Praha: Albatros, 1990. ISBN 80-00-00060-1.

DVOŘÁKOVÁ, M.; KAŠOVÁ, J.; TOMKOVÁ, A. *Učíme v projektech*. Praha: Portál, 2009, ISBN 987-80-7367-527-1.

FARKOVÁ, Marie. *Vybrané kapitoly z psychologie*. Praha: Vysoká škola Jana Amose Komenského, 2006. ISBN 80-86723-22-4.

JŮVA, Vladimír sen. a Vladimír JŮVA jun. *Stručné dějiny pedagogiky*. Brno: Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-151-5.

KRATOCHVÍLOVÁ, Jana. *Teorie a praxe projektové výuky*. Brno: MU Brno, 2006. ISBN 80-210-4142-0.

KREJČÍŘOVÁ, Dana a Josef LANGMEIER. *Vývojová psychologie*. Praha: Grada, 2006. ISBN 978-80-247-1284-0.

KUDĚLKA, Viktor. *Malý labyrint literatury*. Praha: Albatros, 1983.

MAŇÁK, Josef a ŠVEC Vlastimil. *Výukové metody*. Brno: Paido, 2003. ISBN 80-7315-039-5

MAZAL, Ferdinand. *Hry a hraní pohledem ŠVP*. Olomouc: Hanex, 2007. ISBN 978-80-85783-77-3

NELEŠOVSKÁ Alena a SPÁČILOVÁ Hana. *Didaktika primární školy*. Olomouc: UP v Olomouci, 2005. ISBN 80-244-1236-5.

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, Praha: Výzkumný ústav pedagogický, 2004, ISBN 80-87000-00-5

SIROVÁTKA, Oldřich. *Česká pohádka a pověst v lidové tradici a dětské literatuře*. Brno: Ústav pro etnografii a folkloristiku AV ČR, 1998. ISBN 80-85010-06-2.

STREIT, Jacob. *Proč děti potřebují pohádky*. Praha: Baltazar, 1992. ISBN 80-900 307-4-2.

URBANOVÁ, Svatava. *Historický vývoj žánrů literatury pro mládež-antologie, Žánry, osobnosti, díla*. Ostrava: PdF OU, 1998. ISBN 80-7042-136-3.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie pro obor speciální pedagogika předškolního věku*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007. ISBN 978-80-7372-213-5.

VON FRANZ, Marie-Louise. *Psychologický výklad pohádek*. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-260-2

www.google.cz [21. 1, 25. 1, 30. 1. 2012]

www.dracisvet.cz [10. 2. 2012]

Přílohy

(práce dětí)

Seznam příloh:

Příloha č. 1 Pracovní list (Popelčiny korálky)

Příloha č. 2 Výtvarná práce dítěte (Popelčiny šaty)

Příloha č. 3 Pracovní listy (trpasličí hrátky)

Příloha č. 4 Výtvarná práce dítěte (trpasličí hlava)

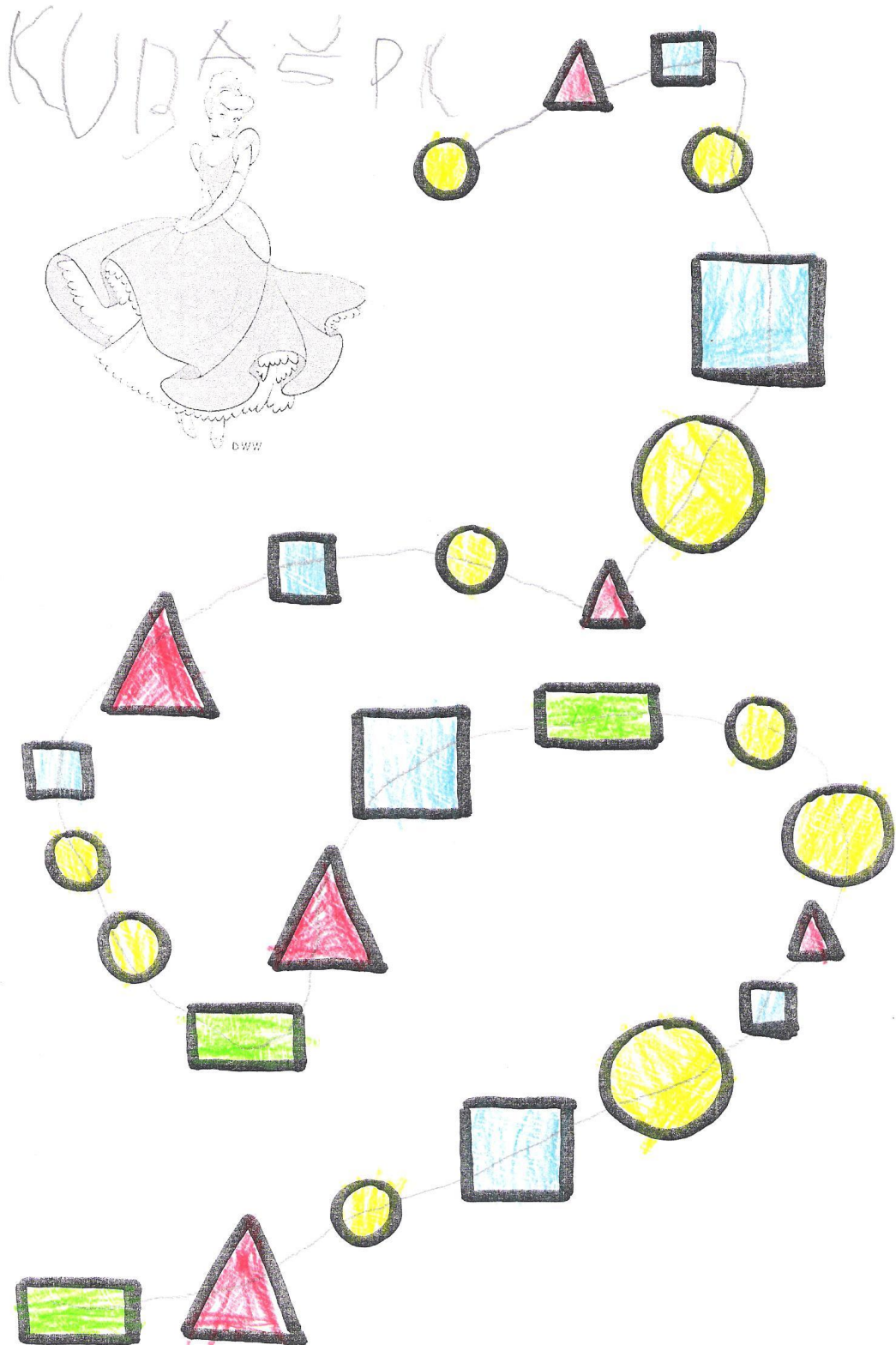
Příloha č. 5 Pracovní list (Zlatovlásčiny perly)

Příloha č. 6 Pracovní list (ptáček „hopkající“ pro živou a mrtvou vodu)

Příloha č. 7 Pracovní list (Slunečnickova hlava)

Příloha č. 8 Pracovní list (Dostane se kráska zpátky domů od netvora?)

Příloha č. 1 Pracovní list (Popelčiny korálky)

Příloha č. 2 Výtvarná práce dítěte (Popelčiny šaty)

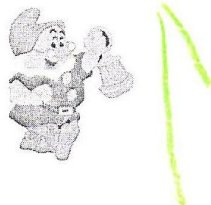
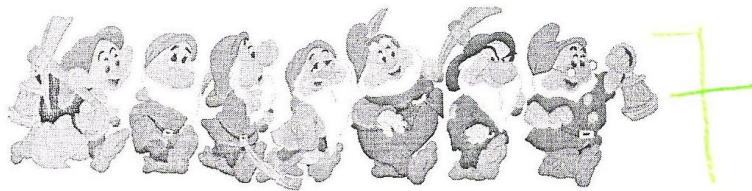
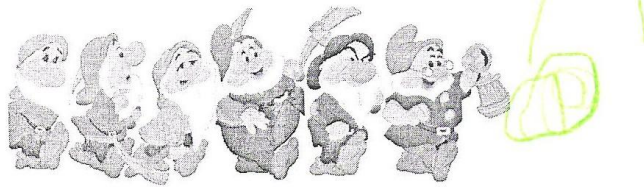
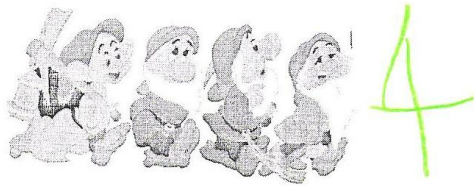
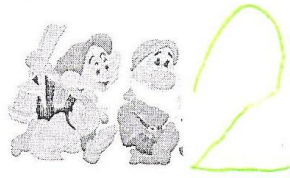
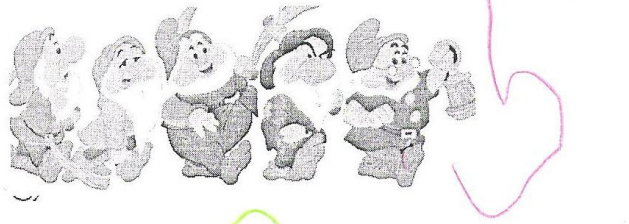
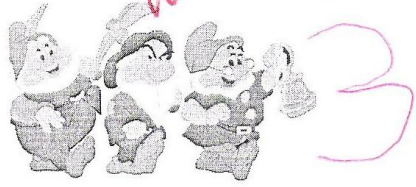

Příloha č. 3 Pracovní listy (trpasličí hrátky)

O R K A

KVA

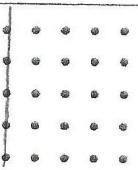
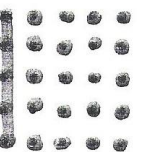
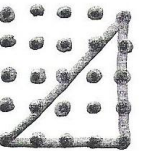
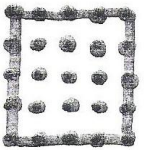
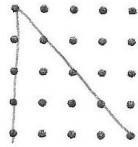
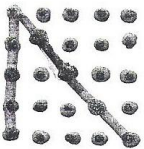
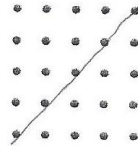
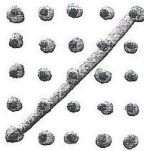
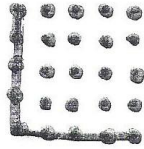

Příloha č. 4 Výtvarná práce dítěte (trpasličí hlava)

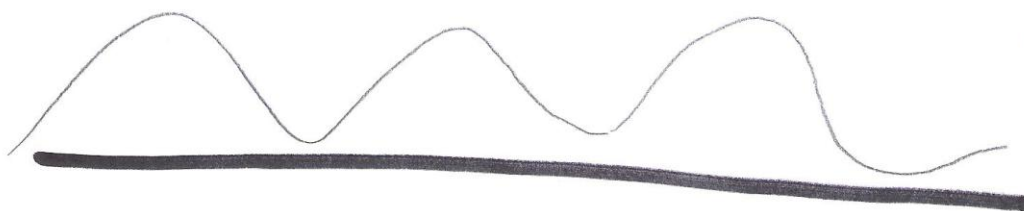
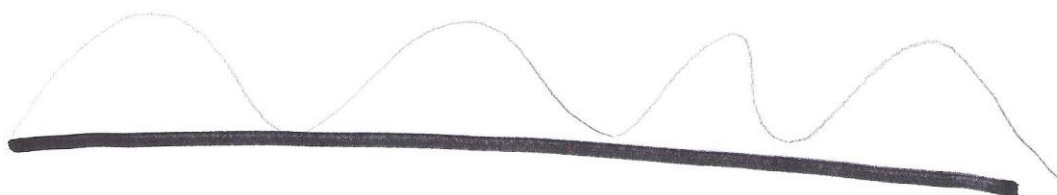
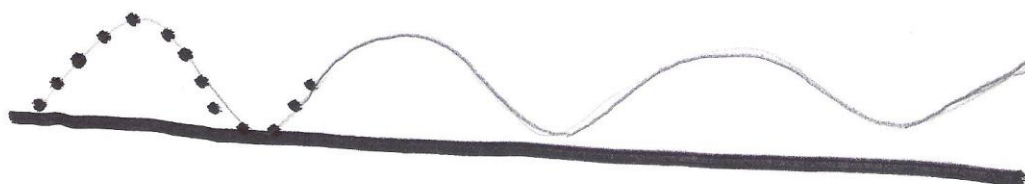
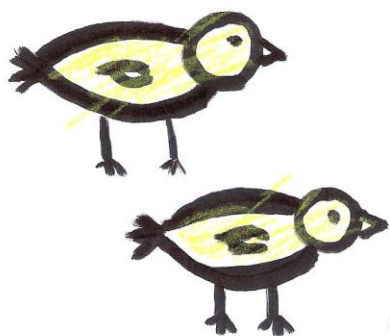

Příloha č. 5 Pracovní list (Zlatovlásčiny perly)

JIRKA

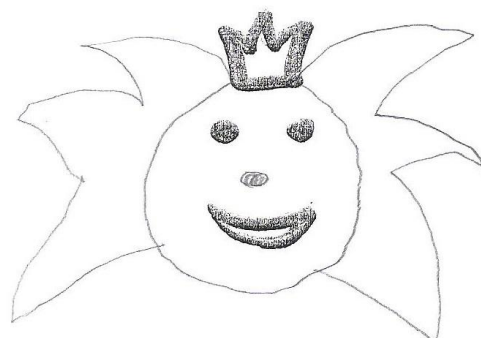
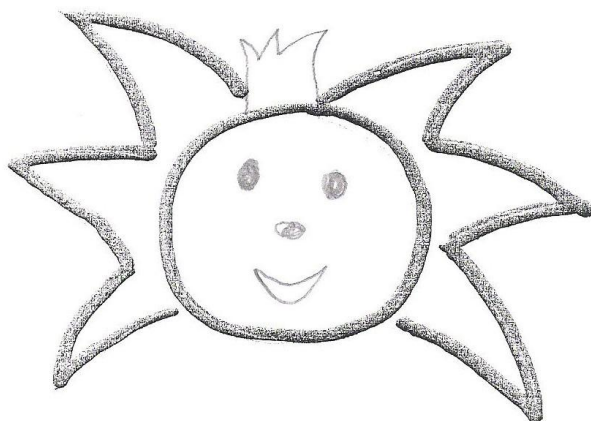
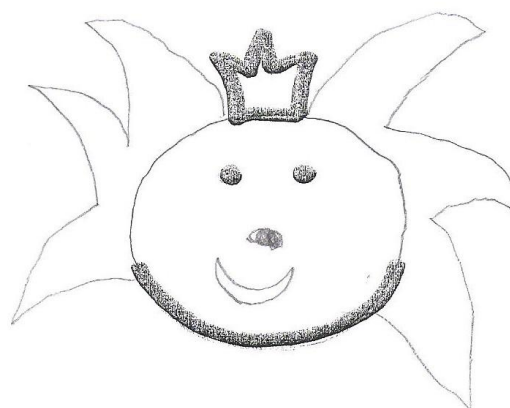
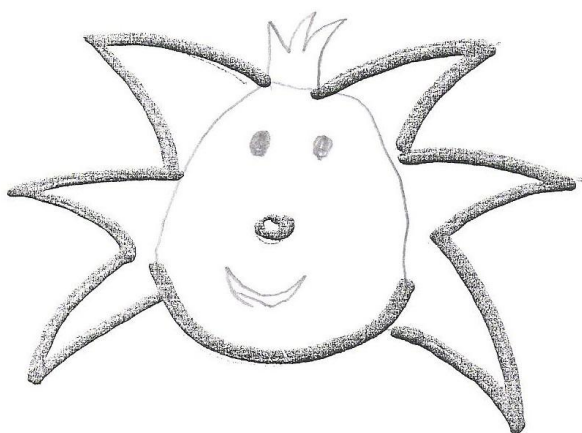
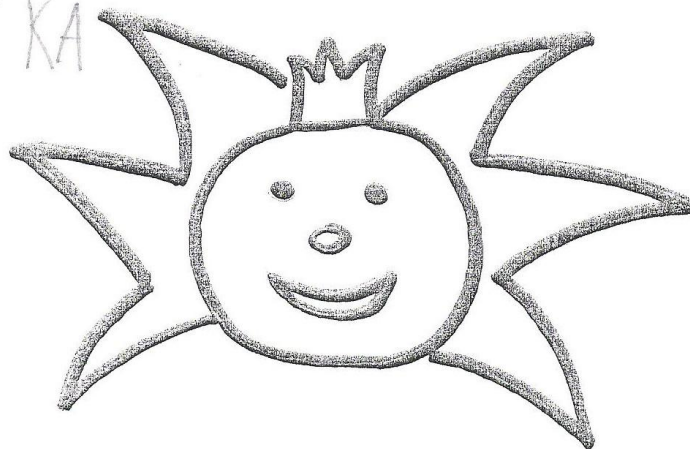
Příloha č. 6 Pracovní list (ptáček „hopkající“ pro živou a mrtvou vodu)

NIKI

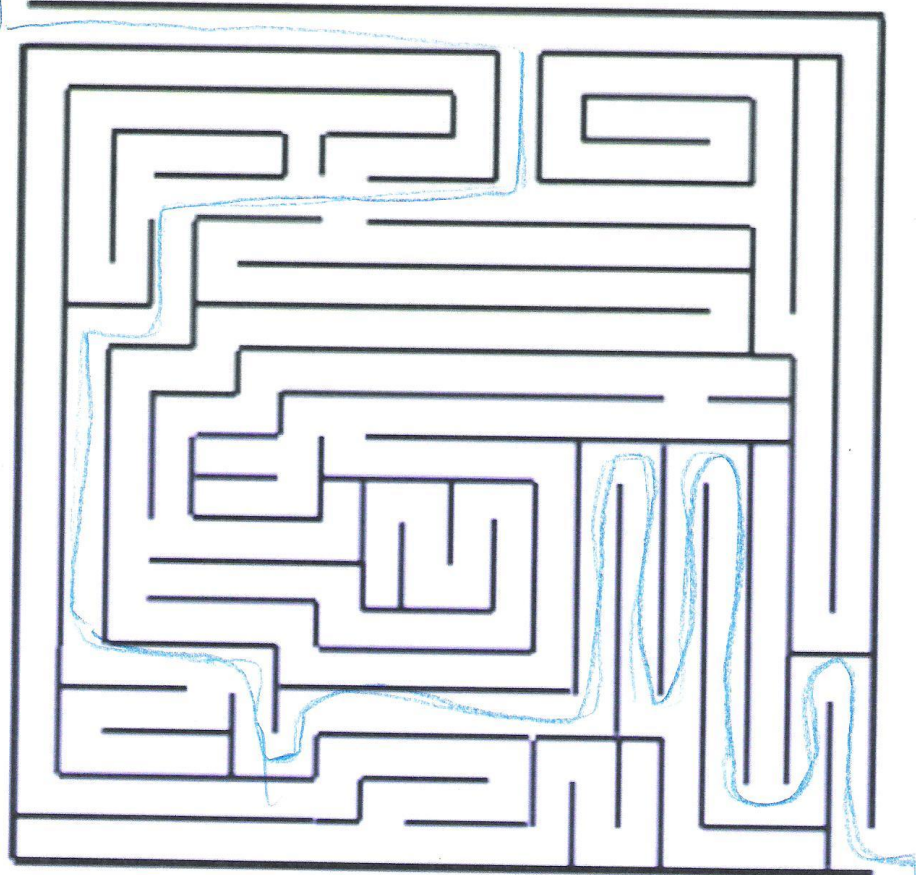
Příloha č. 7 Pracovní list (Slunečnickova hlava)

IVETKA

Příloha č. 8 Pracovní list (Dostane se kráska zpátky domů od netvora?)

MATVÁSEK

ANOTACE

Jméno a příjmení	Petra Mikulová
Katedra	Primární pedagogiky
Vedoucí práce	Mgr. Jana Bartoňová
Rok obhajoby	2012

Název práce	Putování do země pohádek (Posilování komunikativní kompetence dítěte předškolního věku projektovou metodou)
Název v angličtině	A journey to the world of fairy tales (Ways to strengthen pre-school child's communicative competence by means of a project method)

Anotace práce	<p>Tato bakalářská práce se zabývá posilováním komunikativní kompetence u dítěte předškolního věku pomocí pohádek a projektové metody. Obsahuje tři části- teoretickou, praktickou a přílohovou.</p> <p>Teoretická část je rozdělena do šesti kapitol. První kapitola je věnována Rámcovému vzdělávacímu programu pro předškolní vzdělávání. Druhá kapitola a třetí kapitola se zabývá pohádkou z hlediska vzniku, teorií, rysů a vlastností. Čtvrtá kapitola je zaměřena na problematiku působení pohádky na dítě předškolního věku. Kapitola pátá se týká charakteristiky dítěte předškolního věku a poslední šestá kapitola obsahuje popis projektu (projektového vyučování), jeho fází a typologie.</p> <p>Praktická část obsahuje projekt na posilování komunikativní kompetence u dítěte předškolního věku.</p>
----------------------	---

	V přílohové části se nachází ukázky práce žáků v podobě pracovních listů a výtvarných „výrobků“.
Klíčová slova	Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, pohádka, dítě předškolního věku, projekt, projektové vyučování, komunikativní kompetence
Anotace v angličtině	This Bachelor thesis deals with the strengthening of communicative competence in child childhood by tales and design methods. Contains three parts-the theoretical, practical, and the accompanying. The theoretical part is divided into six chapters. The first chapter is dedicated to a Framework education program for pre-school. The second chapter, and the third chapter deals with the story from the point of origin, theories, characteristics and properties. The fourth chapter is focused on the issues of fairy tales to preschoolers. Chapter fifth relates to the characteristics of the child childhood and last sixth chapter contains a description of the project (the project of teaching), its stages and typology. The practical part of a project on strengthening of communicative competence in child's childhood. In small part is examples of the work of the pupils in the form of the leaves and fine "products".
Klíčová slova v angličtině	Frame work curriculum for preschool education, fairy tale, preschoolers, project, project teaching, communicative competence
Přílohy vázané v práci	8
Rozsah práce	69 s.
Jazyk práce	český